

RISIKO- OG KAPITALSTYRING FEBRUAR 2020

RISIKO

INDHOLD

1. Ledelse og styring på risikoområdet.....	7
2. Kapitalforhold.....	15
3. Kreditrisiko	31
5. Markeds- og likviditetsrisici	56
6. Ikke-finansielle risici	64

Offentliggørelseskrav

Denne rapport om risiko- og kapitalstyring offentliggøres med henblik på opfyldelse af DLRs oplysningsforpligtelser i henhold til CRR-reglerne. Kvantitative oplysninger i henhold til EBA's retningslinjer mv. fremgår af et særskilt søjle III-appendiks (i Excel-format), der ligesom denne rapport offentliggøres på DLRs hjemmeside: www.dlr.dk/investor.

Oplysningerne vil løbende blive opdateret i det omfang, der måtte være behov herfor, dog som minimum årligt i forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten. Visse oplysninger i søjle III-appendikset opdateres kvartalsvist eller halvårligt.

Det er DLRs opfattelse, at de anførte oplysninger opfylder såvel kravene til søjle III-oplysningerne som foreskrevet i såvel CRR-forordningen (CRR artikel 431-455) som EBAs retningslinjer for oplysningskrav i henhold til søjle III-offentliggørelsen.

Indledning

DLR Kredit A/S (herefter DLR) er et dansk realkreditinstitut primært ejet af 54 lokale og landsdækkende pengeinstitutter, der samarbejder med DLR.

DLR yder lån mod pant i fast ejendom i Danmark til finansiering af landbrugsejendomme - herunder boliglandbrug - og til andre erhvervsejendomme og private andelsboliger. DLR yder tillige lån i Grønland, og på Færøerne, primært til ejerboliger, boligudlejningsejendomme og i mindre grad kontor- og forretningsejendomme. Ved udgangen af 2019 udgjorde DLRs låneportefølje målt ved den nominelle obligationsrestgæld 154,6 mia. kr., hvoraf udlån i Grønland og på Færøerne udgjorde 2,4 mia. kr. svarende til 1,6 pct. af porteføljen.

DLR beskæftigede i 2019 193 fastansatte (omregnet til heltidsbeskæftigede) og 24 honoraransatte landbrugsvurderingssagkyndige. DLR har ingen filialer, idet låneformidlingen foregår gennem aktionærpengeinstitutternes filialnet.

DLRs udlån voksede i 2019 med 7,7 mia. kr. Udlån til landbrugs- ejendomme udgjorde 57,6 pct. af porteføljen, mens udlån til boliglandbrug og ejerboliger udgjorde 5,4 pct. af porteføljen ultimo 2019. De resterende knap 37 pct. omfattede erhvervsejendomme, hvoraf udlån til kontor- og forretningsejendomme, private boligudlejningsejendomme og andelsboliger udgør langt hovedparten.

DLR opnåede i 2019 et meget tilfredsstillende overskud på 1.085 mio. kr. før skat, hvilket er et af de bedste resultater i DLRs historie. Ultimo 2019 udgjorde DLRs kapitalgrundlag efter fradrag 13,9 mia. kr. og den totale risikoeksponering 81,8 mia. kr., hvormed DLRs kapitalprocent kunne opgøres til 17,1 pct.

DLRs risiko udgøres helt overvejende af kreditrisiko, forstået som risikoen for at låntagerne ikke er i stand til at betale ydelserne på lånene til DLR. Kreditrisikoen begrænses af sikkerhedsstillelse i form af DLRs pant i de belånte ejendomme og yderligere af de garanti- og tabsmodregningsaftaler, DLR har indgået med de låneformidlende aktionærpengeinstitutter.

DLR ønsker at bidrage til den grønne omstilling. På sigt er der knyttet en række risikofaktorer til ikke at omstille sig, og bl.a. derfor har DLR i løbet af 2019 indgået

i en dialog om den grønne omstilling med både de låneformidlende pengeinstitutter, investorer og medarbejderne internt i DLR. Formålet med dialogen har bl.a. været at indsamle ideer og datagrundlag til det videre arbejde. Grundige forberedelser vil i højere grad gøre det muligt at målrette indsatsen, så DLR kan skabe gennemsigtighed og bidrage til den grønne omstilling. I 2020 vil DLR fortsat have fokus på den grønne omstilling.

Reorganisering af risikostyringsområdet i 2019

I februar 2019 igangsatte DLRs direktion et projekt i samarbejde med Deloitte for at ændre på strukturen og organiseringen af DLRs risikostyring, compliance, kontroller og rapportering. Deloitte bistod DLR med projektet frem til udgangen af juni 2019, hvor de organisationstilpasninger projektet havde givet anledning til, var gennemført. Herefter har DLR selv overtaget implementeringen af projektet. Implementering af det nye rammeværk for Risikostyring vil fortsætte ind i 2020.

DLR gennemførte på baggrund af projektet i sommeren 2019 en organisationsændring af risikostyringsområdet. Formålet med organisationsændringerne var en mere klar fordeling af roller og ansvar, samt at sikre uafhængighed imellem første og anden forsvarslinje.

DLR har i den forbindelse oprettet en selvstændig afdeling med ansvar for Risikostyring. Chefen for risikostyring har reference til direktionen og er udpeget som DLRs risikoansvarlige jf. kravene i ledelsesbekendtgørelsen. Organisationsændringen har desuden resulteret i styrkelse af de interne kontroller i første forsvarslinje, gennem oprettelsen af en ny kontrolfunktion, som organisatorisk er forankret i DLRs afdeling for Modeludvikling og Datainnovation.

Ledelseserklæringer

DLR Kredit A/S bestyrelse har den 6. februar 2020 godkendt DLRs risiko- og kapitalstyringsrapport.

Det er bestyrelsens vurdering, at DLRs risikostyring er tilstrækkelig og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringsystemer er tilstrækkelige i forhold til DLRs profil og strategi.

Det er samtidig bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af DLRs overordnede risikoprofil giver et retvisende billede af DLRs risikostyring og risikoappetit.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af direktionen, intern revision samt af den risikoansvarlige og den complianceansvarlige.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers nærmere specificerede grænser. En gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

DLRs forretningsstrategi er baseret på ønsket om inden for sit markedsområde at være den foretrukne samarbejdspartner for aktionærerne. DLR ønsker en lønsom drift baseret på en prissætning af produkterne, som afspejler den risiko og kapitalbinding, som DLR påtager sig, sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. DLR ønsker en passende og robust kapitalbase, der understøtter forretningsmodellen og obligationsratingen.

Bestyrelsens maksimale risikotolerance styres via fastsatte grænser i de enkelte politikker og retningslinjer mv. Der kan bl.a. peges på følgende tre styringsområder:

- DLRs kapitalmålsætning vil i 2020 ligge i intervallet 16,5-17,0 pct. Ved udgangen af 2019 udgjorde DLRs kapitalprocent 17,1 pct.
- DLRs bestyrelse har fastlagt en grænse for gearing på 5 pct. og dermed over lovgivningens grænse på 3 pct. DLRs gearing udgjorde 6,9 pct. ved udgangen af 2019.
- På markedsområdet ønsker DLR en maksimal renterisiko på 3 pct. og dermed under lovgivningens krav på 8 pct. DLRs renterisiko på obligationsbeholdningen udgjorde 1,2 pct. ved udgangen af 2019.

Derudover forholder bestyrelsens sig bl.a. til lovgivningens øvrige grænser ved fastsættelsen af den risikomæssige styring i DLR.

København, den 6. februar 2020

Direktion

Jens Kr. A. Møller
Adm. direktør

Pernille Lohmann
Direktør

Bestyrelsen

Vagn Hansen
Formand

Lars Møller
Næstformand

Claus Andersen

Randi Franke

Jakob G. Hald

Kim Hansen

Søren Jensen

Gert R. Jonassen

Agnete Kjærsgaard

Bjarne Larsen

Lars Petersson

LEDELSE OG STYRING PÅ RISIKOOMRÅDET

DLR er eksponeret overfor forskellige risikotyper og herunder særligt kreditrisiko. Øvrige risikotyper udgøres bl.a. af markedsrisiko, operationel risiko, likviditetsrisiko, risiko for it-driftsforstyrrelser/-nedbrud herunder cyberrisiko mv., der alle omtales nærmere i følgende afsnit. Der er en nær sammenhæng mellem DLRs forretningsmodel og de risikotyper, som DLR er eksponeret imod.

Bestyrelse og bestyrelsesudvalg

DLRs bestyrelse har det overordnede ansvar for at afgrænse og overvåge DLRs risici. Bestyrelsen har på baggrund af DLRs forretningsmodel og risikovurdering mv. fastlagt politikker og retningslinjer og dermed rammerne for de risici, som DLR ønsker at påtage sig. Med udgangspunkt heri er ansvaret delegeret videre i DLRs organisation. DLR er organiseret med en direktion og en række funktionschefer, der alle refererer til direktionen.

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for DLRs risikostyring, interne kontroller, overholdelse af relevant lovgivning samt anden regulering i relation til DLRs valg af risikoeksponering. Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender overordnede politikker, retningslinjer, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med risikostyringen.

I overensstemmelse med lovgivningens krav har bestyrelsen også etableret en intern revision, der refererer til bestyrelsen, og som i overensstemmelse med en af bestyrelsen godkendt revisionsstrategi reviderer processer og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder.

DLRs bestyrelse bestod ved udgangen af 2019 af 11 medlemmer, hvoraf de seks er generalforsamlingsvalgte. Af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er tre valgt blandt medlemmer af Lokale Pengeinstitutter og tre blandt medlemmer af Landsdækkende Banker. Derudover har medarbejderne i DLR valgt fem medlemmer til bestyrelsen.

Bestyrelsens sammensætning ultimo 2019 samt oplysninger om bestyrelsens øvrige ledelsesposter fremgår af DLRs årsrapport 2019.

Der er under DLRs bestyrelse oprettet fire udvalg, der på forskellige områder fører særligt tilsyn eller forbereder emner til behandling af den samlede bestyrelse.

- Revisionsudvalg har bl.a. til opgave at overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen samt overvåge, om DLRs interne kontrolsystemer og sikkerhedsmæssige forhold samt interne revisions- og risikostyringssystemer fungerer effektivt. DLRs interne og eksterne revision deltager på udvalgets møder.
- Risikoudvalget har bl.a. til opgave at sikre, at DLRs bestyrelse har det fornødne grundlag for at imødegå, håndtere, overvåge og reducere de risici, som DLR er eller kan blive eksponeret for. Risikoudvalget skal derfor løbende have overblik over de risici, som knytter sig til DLRs aktiviteter. DLRs risikoansvarlige deltager på alle møder i Risikoudvalget.
- Nomineringsudvalget har til opgave at sikre, at der i DLRs bestyrelse er det nødvendige niveau af viden og erfaring. Udvalget har i den forbindelse bl.a. ansvaret for indstilling af nye bestyrelsesmedlemmer, samt at der foretages evaluering af bestyrelsens kompetencer m.v.
- Aflønningsudvalget er etableret med henblik på at forestå det forberedende arbejde i forhold til bestyrelsens beslutninger, viden og kontrol vedrørende aflønning i DLR. Herudover påser udvalget bl.a. en liste over DLRs væsentligste risikotagere.

Medlemmerne af de pågældende udvalg udgøres af medlemmer af DLRs bestyrelse, herunder både de generalforsamlingsvalgte og medarbejderrepræsentanter. Oplysning om sammensætningen af disse bestyrelsesudvalg og deres opgaver findes ligeledes i DLRs årsrapport 2019

DLRs bestyrelsesmedlemmer vælges af DLRs generalforsamling på den ordinære generalforsamling. Genvalg kan finde sted.

DLR vil løbende sikre, at medlemmerne af DLRs bestyrelse har tilstrækkelig kollektiv viden, faglig kompetence og erfaring i forhold til DLRs forretningsmodel og -strategi. Det under bestyrelsen nedsatte nomineringsudvalg forbereder den samlede bestyrelses gennemgang af forhold omkring viden og erfaring blandt DLRs bestyrelsesmedlemmer.

Et af nomineringsudvalgets opgaver er at foreslå kandidater til DLRs bestyrelse samt udarbejde en beskrivelse af nødvendige funktioner og kvalifikationer for at deltage i bestyrelsesarbejdet i DLR.

I forbindelse med forslag til kandidater til bestyrelsesmedlemmer inddrager DLRs nomineringsudvalg ligeledes overvejelser omkring det underrepræsenterede køn samt mangfoldighed. DLRs bestyrelse har vedtaget en politik for mangfoldighed for bestyrelsen i DLR Kredit A/S. Med politikken ønsker bestyrelsen at fremme den for DLR relevante og nødvendige mangfoldighed i bestyrelsen. Der ønskes i bestyrelsen en sammensætning ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Der vægtes bl.a. behovet for mangfoldighed i relation til forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder m.v. DLRs mangfoldighedspolitik er nærmere beskrevet i DLRs årsrapport 2019.

DLRs bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for DLR Kredit A/S, som er godkendt af generalforsamlingen. Aflønningspolitikken kan findes på DLRs hjemmeside¹. Kvantitative oplysninger om aflønning for medarbejdere, der er udpeget som væsentlige risikotagere, fremgår af note 7 i DLRs årsrapport 2019.

Risikostyring i DLR - de tre forsvarslinjer

DLRs direktion sikrer, at risici styres og kontrolleres som fastsat af bestyrelsen. Risikostyringen i DLRs bygger på "three lines of defence" modellen, der opdeler risikostyringen i tre forsvarslinjer:

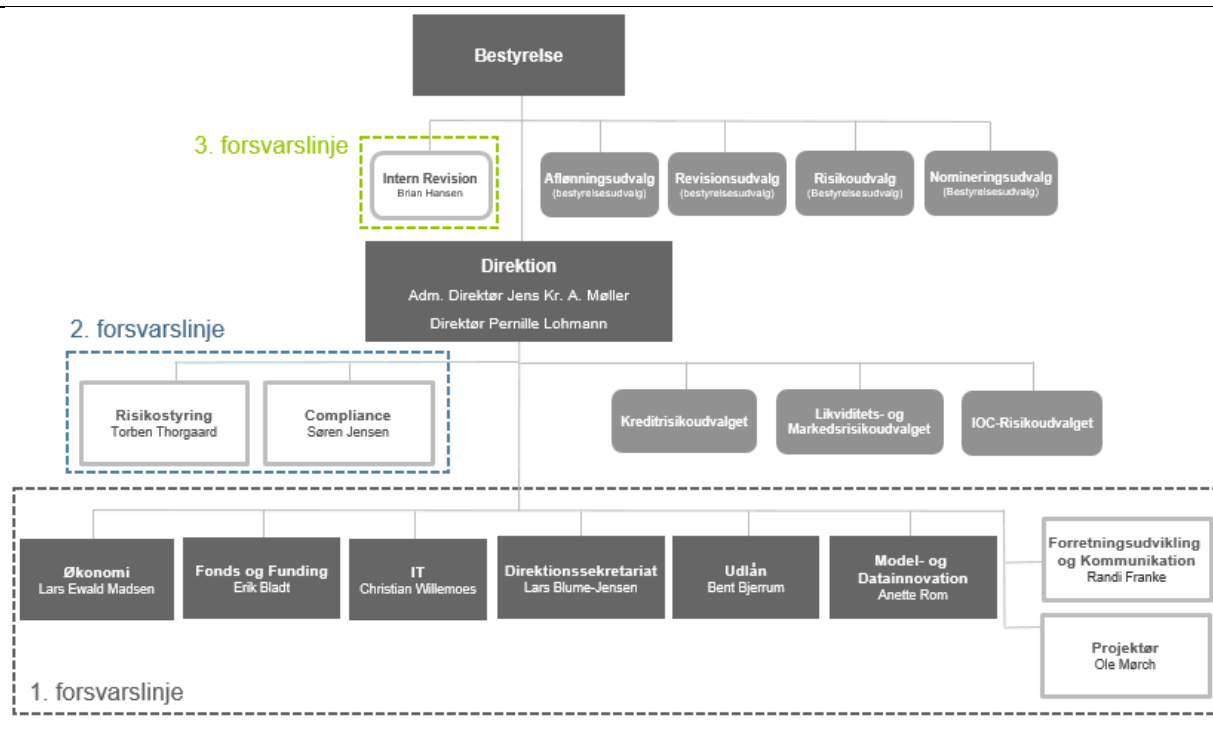
- Første forsvarslinje: Forretningen, der har risiko- og kontrolejerskabet. Den enkelte afdelingsleder i DLR har ansvaret for at identificere, måle, håndtere og rapportere risici samt sikre, at der er etableret tilfredsstillende kontroller. Endvidere er afdelingslederne ansvarlige for udarbejdelse/opdatering af forretningsgange (inkl. overholdelse af nye lov- og sektorkrav).
- Anden forsvarslinje: Risikostyring og Compliance, der er uafhængige rådgivnings- og kontrolfunktioner med direkte reference til direktionen. Compliance's primære fokus er at se på, om første forsvarslinje overholder loven. Risikostyrings primære fokus er at vurdere, hvad der kan ramme

¹ <http://www.dlr.dk/docs/Loenpolitik.pdf>

DLR i fremtiden. Dette gør Risikostyring ved at sætte rammerne for, hvordan første forsvarslinje arbejder med at identificere, måle, håndtere og rapportere deres risici.

- Tredje forsvarslinje: Intern revision, der er uafhængig af direktionen samt af opgaveløsningen i første og anden forsvarslinje. Intern revision rapporterer direkte til bestyrelsen og bestyrelsens revisionsudvalg.

Figur 1. Risikostyring i DLR – de tre forsvarslinjer

Risikostyring skal have et samlet overblik over DLR og DLRs risiko med henblik på at kunne vurdere, om der er en betryggende styring heraf. Risikostyring i DLR er ansvarlig for at sikre rammerne for, at alle væsentlige risici i DLR kan identificeres, måles, håndteres og rapporteres korrekt. Risikostyring er en uafhængig rådgivnings-, kontrol- og rapporteringsfunktion, som ikke ejer de enkelte risici, men ejer rammeværk for risikostyring på tværs af DLR.

DLR har ligeledes en *compliancefunktion* med reference til direktionen. Den complianceansvarlige har ansvaret for at vurdere og kontrollere, om DLR overholder

relevant lovgivning, markedsstandarder og interne regelsæt. Den complianceansvarlige er ligeledes DPO. Den complianceansvarlige referer ligeledes direkte til DLRs direktion.

DLRs interne risikoudvalg

For at sikre et løbende fokus på god risikostyring inden for alle dele af DLRs organisation har DLRs direktion nedsat tre interne risikoudvalg:

- Kreditrisikoudvalget: Udvalget behandler alle tværgående forhold på kreditrisikoområdet. Dette inkluderer overvågning af risikoudviklingen på kreditporteføljen, overvågning af IRB modeller og interne ratings samt LTV-overvågning mv. Udvalget behandler ikke individuelle kreditbevillinger.
- Likviditets- og Markedsrisikoudvalget: Udvalget behandler DLRs likviditets- og markedsrisici. Dette inkluderer overvågning af DLRs renterisiko, kreditspændrisiko, investorfordeling, afsætningsforhold for obligationer, fundingplan og refinansieringsauktioner mv.
- IOC-Risikoudvalget (Udvalget for it, operationelle og compliancerisici): Udvalget behandler DLRs tværgående it-, operationelle og compliancerisici (tværgående ikke-finansielle risici). Specifikke operationelle og compliancerisici der vedrører kreditområdet eller fondsområdet behandles i henholdsvis Kreditrisikoudvalget eller Likviditets- og Markedsrisikoudvalget.

Direktionen er repræsenteret i alle tre interne risikoudvalg. Risikostyring deltager ligeledes i alle tre interne risikoudvalg, mens compliance-funktionen deltager i IOC-risikoudvalget. Ovennævnte struktur for interne risikoudvalg er blevet implementeret i 2. halvår 2019 som en del af reorganisering af risikostyringsområdet.

Risikotaksonomi

På tværs af DLR anvendes nedenstående risikotaksonomi. Risikokategorierne dækker både finansielle og ikke-finansielle risici.

Risikotype	Risikokategori	Definition
Finansielle risici	Kreditrisiko	Tab som følge af, at låntagere misligholder betalingsforpligtelser (inkl. modpartsrisiko)
	Markedsrisiko	Tab som følge af bevægelser på de finansielle markeder, hvilket vil sige rente-, aktiekurs- og valutakursrisiko (inkl. kreditspænds- og konveksitetsrisiko)
	Likviditetsrisiko	Tab som følge af, at finansielle forpligtelser, der forfalder på kort eller mellem-langt sigt, ikke kan imødekommes (inkl. fundingrisiko)
Ikke-finansielle risici	Operationel risiko	Tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller fejl som følge af eksterne begivenheder (ekskl. compliance- og IT risiko)
	Compliancerisiko	Tab som følge af manglede overholdelse af gældende regulering, markedsstandarder eller interne regelsæt
	IT risiko	Tab som følge af systemmæssige fejl og manglende overholdelse af IT sikkerhed (inkl. cyber-risiko)

DLRs risikostyring inden for de forskellige risikokategorier gennemgås mere detaljeret i de efterfølgende afsnit.

Risikorapportering

Bestyrelsen informeres løbende om og behandler risici på bestyrelsesmøder samt på ad hoc basis, når forholdene tilsiger det. Endvidere udarbejdes der minimum årligt en samlet redegørelse om DLRs risikoforhold til bestyrelsen, der vurderer, om de pågældende risici ligger på et acceptabelt niveau. Direktionen informeres løbende om DLRs risici og er ligeledes involveret i den løbende overvågning og styring af risici vedrørende forhold af mere overordnet og principiel karakter inden for de enkelte risikoområder.

Rapporteringsomfanget er af meget forskelligartet karakter fra faste månedlige rapporter med en nærmere fastlagt struktur til mere ad hoc præget rapporteringsforpligtelser fremkommet eksempelvis i forbindelse med reguleringsmæssige krav m.v. Rapporteringsbehov og omfang justeres løbende i takt med regulering m.v. Der sker herudover generelt orientering til DLRs bestyrelse på bestyrelsesmøder, der som minimum afholdes fire gange årligt i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Den faste rapportering til DLRs direktion og bestyrelse vedr. risiko fremgår af tabel 1 herunder.

Tabel 1. Risikorapporteringsoversigt for DLR

Rapportering	Modtager	Frekvens
Kreditrisiko rapportering		
Månedssstatistik (Udlånsportefølje, markedsandele og rating)	Bestyrelsen	Månedlig
Kvartalsrapport om porteføljens sammensætning	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kvartalsrapport over tab, restancer mv	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Formidlede lån fordelt på pengeinstitutter	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Orienteringssager – lånetilbud	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kreditvurdering og overvågning af finansielle modparter	Bestyrelsen	Halvårlig
Aktivgennemgang (§78)	Bestyrelsen	Årlig
IRB-valideringsrapporten	Direktionen	Årlig
Status på IRB-valideringen	Bestyrelsen	Halvårlig
Validering af metoder for opgørelse af forventede tab (nedskrivninger)	Bestyrelsen	Årlig
Markeds- og likviditetsrisiko rapportering		
Markedsrisici på fondsbeholdningen	Direktionen	Hver 14. dag
Fondsrapport	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Likviditetsrapport (ILAAP)	Bestyrelsen	Årlig
Tværgående risikorapportering (inkl. ikke-finansielle risici)		
Risikovurdering	Bestyrelsen	Årlig
Redegørelse og rapportering fra den risikoansvarlige	Bestyrelsen	Årlig
Risiko- og kapitalstyring (Søjle III rapport)	Bestyrelsen	Årlig
Compliancerapport	Bestyrelsen	Årlig
DPO-rapport (Compliancerapportering på persondataområdet)	Bestyrelsen	Årlig
Rapportering på området for hvidvask og terrorfinansiering	Bestyrelsen	Årlig
Kapitalstyringsrapportering		
Kapitalforhold – individuelt solvensbehov (ICAAP)	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Vurdering af behov for opdatering af solvensbehov	Direktionen	Månedlig
Kapitalforhold – nødplan	Bestyrelsen	Årlig
Kvartalsrapport om opfyldelse af kapitalkrav	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kvartalsrapport om genopretningsindikatorer	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kvartalsrapport – Opfyldningssikkerhed	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Genopretningsplan	Bestyrelsen	Årlig

KAPITALFORHOLD

Grundlaget for DLRs kapitalstyring udgøres af lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov samt Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 mv. Det er bestyrelsens og direktionens ansvar, at kapitalstrukturen er passende og overholder fastsatte lovkrav.

Kapitalstyring

DLRs kapitalstruktur skal sikre en tilstrækkelig kapitalmæssig overdækning og dermed skabe grundlag for en langsigtet drift af en sund realkreditvirksomhed med mulighed for afsætning af obligationer på konkurrencedygtige vilkår. Samtidig skal kapitalstrukturen være baseret på en høj grad af egenkapital under hensyntagen til omkostningerne på andre kapitalelementer, herunder hybrid kernekapital og supplerende kapital. DLR skal ligeledes have et tilstrækkeligt beredskab til løbende sikring af LTV-overholdelse for SDO-lån, OC-krav fra ratinginstitutter og krav vedrørende gældsbuffer.

Kapitalmålsætning

DLR har fokus på såvel de eksisterende krav til kreditinstitutters kapitalsammensætning som potentielt kommende krav. Formålet med DLRs kapitalmålsætning er, at DLR, også i lavkonjunkturer, skal have et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at sikre en forsvarlig drift.

DLRs kapitalkrav udgøres af det grundlæggende 8 pct. krav tillagt det kombinerede kapitalbufferkrav og eventuelle søjle II-krav. Det kombinerede kapitalbufferkrav forventes øget i 2020 som følge af en stigning i den kontracykliske kapitalbuffer, der forventes at udgøre 2 pct. ved udgangen af 2020 mod 1 pct. primo 2020. Herudover ønsker DLR en yderligere overdækning.

DLRs kapitalmålsætning vil i 2020 under de nugældende regler samt eksisterende fortolkning af disse ligge i intervallet 16,5-17,0 pct., når der tages højde for indfasningen af de nu kendte krav til den kontracykliske kapitalbuffer, der som nævnt forventes at udgøre 2 pct. ultimo 2020.

Langsigtet kapitalplan

DLRs kapitalstyring er baseret på en langsigtet kapitalplan med henblik på at opfylde regulatoriske krav og sikre tilstrækkelig kapital til forretningsmæssige tiltag. Kapitalplanen tilpasses løbende for at tage højde for udlånsudvikling, kapitaltiltag, indtjening og ændret regulering mv.

DLRs fremadrettede kapitalplan mod 2024 bygger blandt andet på følgende:

- Konsolidering af fremtidige regnskabsmæssige overskud.
- Anvendelse af IRB-metoden for beregning af risikoeksponeringen for porteføljen af produktionslandbrug. DLR arbejder på at udvide anvendelse af IRB-modellerne til andre dele af porteføljen, men eventuelle effekter af dette er ikke indregnet i kapitalplanen.
- Løbende opfyldelse af LTV-krav samt OC-krav fra ratinginstitutter.
- Opfyldelse af gældende gældsbufferkrav.
- Løbende implementering af DLRs uniforme garantikoncept.
- Indregning af øvrige potentielle driftsmæssige forhold såsom forventet udvikling i tab og nedskrivninger, udlånsvækst mv.

På baggrund af kapitalplanen vurderes sammensætning af DLRs kapitalstruktur mv. løbende.

Kapitalgrundlag og kapitalprocent

DLRs kapitalstruktur er set over en længere årrække blevet styrket med en stadig større andel egenkapital. Ud over egenkapital har DLR ligeledes en mindre andel af supplerende kapital i kapitalgrundlaget. De enkelte delelementer i DLRs kapitalgrundlag pr. 31. december 2019 er vist i tabel 2 og 3.

Der er i 2019 sket en stigning i DLRs kapitalgrundlag på 953 mio. kr. DLR har i 2019 foretaget en række kapitalmæssige dispositioner. Der blev i december 2019 foretaget et aktietilbagekøb på 725 mio. kr., mens der samtidig blev udstedt supplerende kapital for 650 mio. kr. således, at den samlede effekt af denne kapitalmæssige disposition var stort set neutral. Herudover er der i løbet af 2019 ad flere

omgange solgt aktier fra egenbeholdningen primært til de låneformidlende institutter for i alt 216 mio. kr., mens årets resultat efter skat på 846 mio. kr. er henlagt til reserverne.

Den totale risikoeksponering er forøget fra ca. 77 mia. kr. til ca. 82 mia. kr., hvilket primært kan henføres til forøgelsen af DLRs portefølje i 2019.

DLRs kapital er ultimo 2019 alene baseret på egentlig kernekapital og supplerende kapital. Den supplerende kapital udgør 1,3 mia. kr. af det samlede kapitalgrundlag efter fradrag på 13,9 mia. kr. Ultimo 2018 udgjorde kapitalgrundlaget 13,0 mia. kr.

Tabel 2. DLRs kapitalgrundlag

(mio. kr.)	2019	2018
Aktiekapital	570	570
Overkurs ved emission	0	0
Reserver (indkapslet kapital)	2.338	2.338
Overført overskud/underskud	9.495	9.292
Årets løbende overskud	846	707
Primære fradrag i kernekapital:	-664	-630
Kernekapital efter primære fradrag (egentlig kernekapital)	12.647	12.344
Hybrid kernekapital	0	0
Egentlig kernekapital	12.647	12.344
Andre fradrag	0	0
Kernekapital, inkl. hybrid kernekapital	12.647	12.344
Supplerende kapital	1.300	650
Medregnet supplerende kapital	1.300	650
Kapitalgrundlag før fradrag	13.947	12.994
Fradrag i kapitalgrundlag	0	0
Kapitalgrundlag efter fradrag	13.947	12.994

Tabel 3. DLRs kapitalprocent

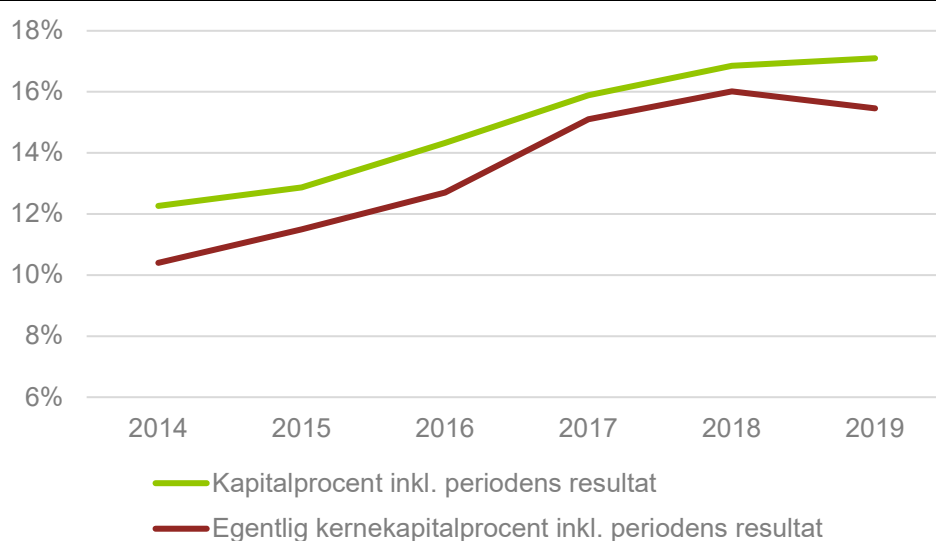
(mio. kr.)	2019	2018
Egenkapital:		
– Frie reserver	10.973	10.636
– Bunden fondsreserve	2.338	2.338
Egenkapital i alt	13.311	12.974
Kapitalgrundlag efter fradrag	13.947	12.994
Vægtet risikoeksponering	81.784	77.074
Tilstrækkelig kapitalgrundlag	7.529	6.949
DLRs kapitalprocent	17,1%	16,9%

Kapitalprocent

DLRs kapitalprocent udgjorde 17,1 pct. ved udgangen af december 2019. DLR har opgjort sin risikoeksponering for porteføljen af produktionslandbrug på baggrund af IRB-metoden, mens standardmetoden er anvendt for den øvrige portefølje.

Den egentlige kernekapitalprocent (CET-1) udgjorde 15,5 pct. ultimo december 2019.

Figur 2. DLRs kapital- og egentlige kernekapitalprocent

Såvel den egentlige kernekapitalprocent som kapitalprocenten har været stigende igennem en længere periode. Dette skyldes bl.a. en gradvis tilpasning i kapitalstrukturen med henblik på opfyldelse af de stigende kapitalkrav.

Herudover vil der fremadrettet ske en række yderligere ændringer til kapitalkravene som følge af løbende ændringer i de allerede offentliggjorte regler. Der blev medio 2019 opnået politisk enighed om det seneste ændringsforslag vedrørende CRR/CRD. Ændringerne blev foretaget på baggrund af den reviderede forordning, og direktivet indebærer blandt andet krav om en gearingsgrad på 3 pct. af egentlig egenkapital, harmoniserede bindende krav om stabil finansiering (Net Stable Funding Ratio eller "NSFR"), skærpede betingelser for anvendelse af interne modeller og ændringer til den relevante tilsynsmyndigheds anvendelse af virksomhedsspecifikke søjle 2-kapitaltillæg. Herudover arbejdes der fortsat på en række øvrige ændringer. Afhængigt af, hvorledes kommende kapitalkrav indføres, vil dette kunne have konsekvenser for DLRs kapitalprocent.

DLR forventer med det aktuelle kapitalgrundlag og den forventede indtjening at stå godt rustet til at kunne imødekomme de gradvist stigende krav på kapitalområdet.

Kapitalkrav

De regulatoriske kapitalkrav for DLR udgjorde 13,7 pct. primo 2019. Kapitalkravet udgøres af det klassiske 8 pct. krav tillagt SIFI-kravet, der for DLR udgjorde 1,0 pct. primo 2020, samt en kapitalbevaringsbuffer på 2,5 pct. og et solvensbehov (søjle II-krav) på ca. 1,2 pct. Hertil kommer den kontracykliske kapitalbuffer, der er fastsat til 1,0 pct. ultimo 2019 og forventes forøget til 2,0 pct. ultimo 2020.

Solvenskrav, tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

DLRs bestyrelse drøfter og godkender som minimum kvartalsvist DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov på baggrund af en indstilling fra DLRs direktion. Inden bestyrelsens gennemgang har DLRs risikoudvalg gennemgået opgørelsen. Herudover fastlægger bestyrelsen som minimum en gang om året mere indgående opgørelsesmetoder og lignende for DLRs solvensbehov, herunder hvilke risikoområder, stresstests og benchmarks, der skal tages i betragtning.

Fastlæggelsen tager udgangspunkt i kreditreservationsmetoden ("8+ metoden"), der er Finanstilsynets officielle metode. Metoden omfatter de risikotyper, som det vurderes, skal afdækkes med kapital. Det er bl.a. kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici og IT risici mv. Vurderingen tager udgangspunkt i DLRs risikoprofil, kapitalforhold og fremadrettede forhold, der kan have betydning herfor, herunder budget m.v.

DLR følger anvisninger i bekendtgørelse om risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov mv. samt Finanstilsynets vejledning vedrørende "8+ metoden" suppleret med egne stresstests. Stresstests indgår dermed som en væsentlig del af risikostyringen i DLR.

Ved vurderingen af DLRs modstandsdygtighed tages der bl.a. udgangspunkt i stresstests dækkende flere forskellige scenarier. Et af disse scenarier er et hårdt recessionsscenario, hvor der bl.a. indtræffer et betydeligt ejendomsprisfald samt fald i afregningspriser på landbrugsområdet mv. som fastlagt i Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest. Det vurderes i dette scenario, hvorvidt DLRs løbende indtjening samt kapitalgrundlag er forsvarlig.

Herudover underbygges opgørelsen med ledelsesmæssige skøn. Der sker en vurdering af DLRs risici inden for nedenstående hovedområder. Inden for hvert hovedområde vurderes de pågældende risici på en række underområder. Endvidere vurderes, hvorvidt der er behov for et tillæg til det tilstrækkelige kapitalgrundlag vedrørende øvrige forhold.

- Kreditrisiko
- Indtjening og vækst
- Kreditrisiko for store kunder
- Modelusikkerhed
- Øvrige kreditrisici
- Modpartsrisiko (finansielle modparter)
- Kreditrisikokoncentration
- Markedsrisiko og herunder bl.a.
 - Renterisici

- Aktierisiko
- Valutarisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko
- Risici forbundet med informations og kommunikationsteknologi (IKT)
- Gearing

Risikofaktorerne omfatter risikoområder som DLRs ledelse skal tage højde for ved fastsættelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet. Ved fastlæggelse af DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er relevante afdelinger inddraget. Det gælder tillige ved indledende og efterfølgende drøftelser af stresstest mv. for de forskellige forretningsområder.

Kreditrisiko er DLRs største risikoområde, hvilket den største del af solvensbehovet således kan henføres til, jf. tabel 4. DLR har på den baggrund et stort fokus på området. DLR anvender IRB-metoden til beregning af risikoeksponeringen for porteføljen af produktionslandbrug. For den øvrige portefølje anvendes standardmetoden ved opgørelsen af risikoeksponeringen for kreditrisiko. Der henvises i øvrigt til afsnittet Kreditrisiko.

Markedsrisiko er ligeledes et væsentligt område for DLR. Der afsættes 8 pct. af risikoeksponeringen hørende under markedsrisiko. Det vurderes herudover, hvorvidt DLR måtte have yderligere risici, der kræver kapital ud over 8 pct. Med udgangspunkt i balanceprincippet vurderes DLRs markedsrisiko at være begrænset, ligesom DLR har fastlagt snævre grænser for renterisikoen.

Operationelle risici er defineret som risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af utilstrækkelige eller fejlagtige processer, systemer mv. Med baggrund i DLRs enstrengede forretningsmodel, fokus på interne processer mv. vurderes denne risiko som begrænset. DLR anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalkravet for operationelle risici.

IKT risici er i DLR defineret som tab som følge af systemmæssige fejl og manglende overholdelse af IT sikkerhed, og der udføres en risikovurdering på baggrund heraf.

Ud over de ovennævnte forhold vurderer ledelsen løbende, hvorvidt der måtte være øvrige forhold, der skal inddrages i opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet.

DLR afsætter således de lovmæssige 8 pct. i kapitalbehov for hvert risikoområde og vurderer herefter, hvorvidt der er behov for at afsætte yderligere kapital eksempelvis på baggrund af store eksponeringer, generel kreditkvalitet af porteføljen og forhøjet markedsrisiko. Vurderingen af behovet for et eventuelt tillæg er enten foretaget på baggrund af stresstests fastlagt i Finanstilsynet vejledning, egne udviklede stresstests eller ved, at det ud fra ledelsesmæssige skøn er vurderet, hvorvidt der på enkelte forretningsområder måtte være behov for at foretage et tillæg.

DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag er ultimo 2019 opgjort til 7.529 mio. kr., jf. tabel 4. Da DLRs samlede risikoeksponering udgør 81.784 mio. kr., svarer dette til et solvensbehov på 9,21 pct.

DLR har i henhold til krav i CRR artikel 92 opgjort sin solvensoverdækning i forhold til det individuelle solvensbehov til 3,3 procent point svarende til 2,7 mia. kr. ved udgangen af 2019, jf. tabel 5. DLR betragter denne overdækning som tilfredsstillende.

Tabel 4. DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov pr. 31. december 2019

Risikoområde	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag (mio. kr.)	Solvens- behovet
Kreditrisiko	6.699	8,19%
Markedsrisiko	639	0,78%
Operationel risiko	190	0,23%
Øvrige forhold	0	0
Internt opgjort solvensbehov	7.529	9,21%
Eventuelle tillæg (særlige risici)	0	0
I alt	7.529	9,21%

Kilde: Opgørelse over tilstrækkelig kapitalgrundlag og solvensbehov på <http://www.dlr.dk/regnskab-og-rapportering>

Tabel 5. DLRs kapitalgrundlag og overdækning pr. 31. december 2019

Aktuelle nøgletal	Beløb (mio. kr.)
Kapitalgrundlag efter fradrag	13.947
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	7.529
SIFI-tillæg	818
Kapitalbevaringsbuffer	2.045
Kontracyklisk kapitalbuffer	818
Overdækning, mio. kr.	2.730
Kapitalprocent	17,1%
Individuelt solvensbehov, pct.	9,2%
SIFI-tillæg (2019)	1,0%
Kapitalbevaringsbuffer (2019)	2,5%
Kontracyklisk kapitalbuffer (1K 2019)	1,0%
Overdækning, pct. point	3,3%

Supplerende sikkerhed, OC og gældsbuffer

For lån baseret på udstedelse af særligt dækkede obligationer (SDO'er) skal DLR stille supplerende sikkerhed, hvis belåningsgrænsen overskrides som følge af eksempelvis fald i den til sikkerhed stillede ejendoms værdi. DLR overvåger løbende, at denne forpligtelse overholdes. Omfanget af den supplerende sikkerhedsstillelse har været faldende de seneste år. Risikoen og omkostningerne ved LTV-overholdelse er ud over omkostningerne til den supplerende sikkerhedsstillelse knyttet til kreditrisikoen, da tab på udlånsporteføljen vil være sammenhængende med ejendomsprisfald.

Til afdækning af LTV-overskridelser kan DLR anvende kapitalgrundlaget og provenuet fra eventuelle øvrige gældsudstedelser placeret i kapitalcenter B samt, i et vist omfang, fordringer mod pengeinstitutter.

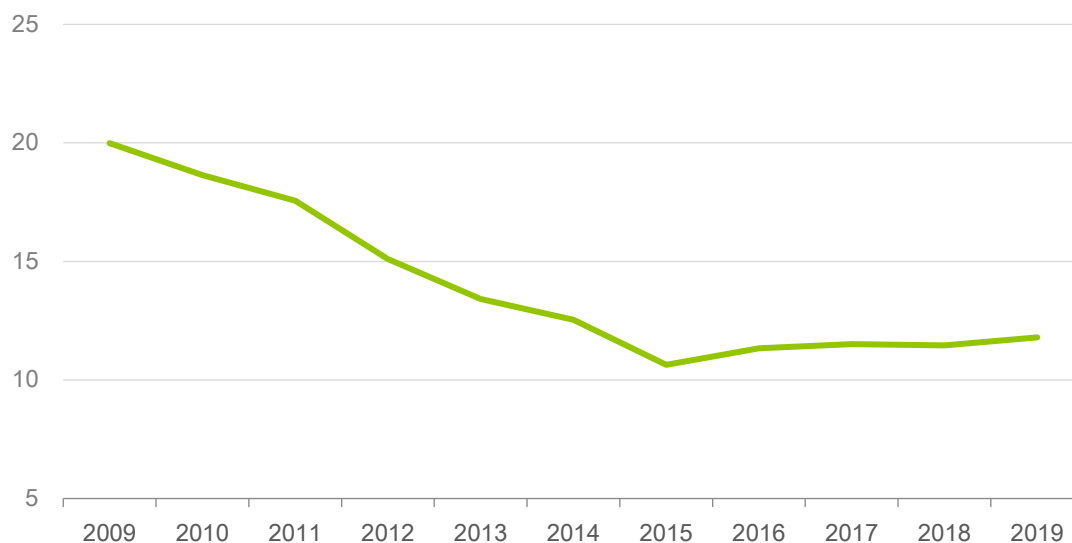
DLR har endvidere udstedt 4 mia. kr. senior secured bonds (SSB), der kan anvende til såvel LTV-afdækning som supplerende sikkerhed (OC) til understøttelse af obligationsratingen. Derudover har DLR udstedt 2 mia. kr. Senior Resolution Notes (SRN) og 2 mia. kr. Senior Non-Preferred Notes (SNP) til opfyldelse af gældsbufferkravet. Provenuet fra disse udstedelser kan samtidig bruges som supplerende sikkerhed.

Gearing

DLRs gearing (opgjort som udlån i forhold til egenkapital) er over de sidste 10 år reduceret markant fra ca. 20 i 2009 til 11,8 ved udgangen af 2019, jf. figur 3. Den svage forøgelse af gearingen siden 2015 afspejler flere forhold, herunder DLRs tilbagekøb af aktier fra Finansiell Stabilitet og Nationalbanken i 2016 og de låneformidlende institutter i 2019, indfrielse af hybrid kernekapital i 2017 samt en solid udlånsvækst siden 2016.

Det aktuelt lave gearingsniveau er særdeles positivt for DLRs samlede risiko.

Figur 3. DLRs gearing (udlån i forhold til egenkapital)

Ved anvendelse af den gældende definition for leverage ratio (gearing) i henhold til CRR, hvor gearingen beregnes som den samlede eksponering i forhold til kernekapitalen, kan DLRs gearing opgøres til 6,9 pct. ultimo 2019, jf. figur 4 og tabel 7.

DLRs bestyrelse har fastlagt en nedre grænse for den ønskede gearing på 5 pct. opgjort i henhold til definitionen i CRR. DLRs aktuelle gearing på 6,9 pct. giver dermed en betydelig overdækning i forhold til såvel det af bestyrelsen fastsatte krav på 5 pct. som det sandsynlige forventede myndighedsfastlagte krav på 3 pct. Der henvises i øvrigt til søjle III appendiks for nærmere informationer vedrørende DLRs gearing.

Figur 4. DLRs gearingsgrad (leverage ratio, CRR)

Tabel 7. DLRs gearingsgrad iht. CRR, ultimo 2019

	(mio. kr.)
Samlede aktiver ifølge regnskab	173.444
Samlede balanceførte eksponeringer jf. CRR	174.001
Ikke-balanceførte poster, lånetilbud m.v.	10.118
Fradrag i kernekapitalen	-664
Samlede eksponeringer til gearingsgradens beregning	183.455
Kernekapital	12.647
Gearingsgrad	6,9%

Gældsbuffer

Realkreditinstitutter skal opretholde en gældsbuffer på 2 pct. af instituttets samlede uvægtede udlån. Bufferen er under gradvis indfasning og skal udgøre mindst 90 pct. af kravet ultimo 2019 og 100 pct. fra 15. juni 2020. Gældsbufferen vil med det aktuelle udlånsniveau udgøre i niveauet godt 3 mia. kr. for DLR.

Gældsbufferen kan bestå af egenkapital, hybrid kernekapital, supplerende kapital og usikret seniorgæld, hvor det for alle gælder, at kapitalen/gælden skal være

udstedt af instituttet i øvrigt. Endvidere skal den udstedte kapital/gæld have en løbetid på minimum to år ved udstedelsen.

Der blev endvidere medio 2018 vedtaget et supplerende gældsbufferkrav. Ifølge dette krav skal instituttets krav til kapitalgrundlag og gældsbuffer tilsammen udgøre mindst 8 pct. af instituttets samlede passiver. Dette krav skal være opfyldt fra 1. januar 2022.

DLR har aktuelt udstedt i alt 4 mia. kr. som enten Senior Non-Preferred Notes (SNP) eller Senior Resolution Notes (SRN) til afdækning af gældsbufferkravet. Både SNP og SRN er usikret seniorgæld, der i en afviklingssituation kan nedskrives eller konverteres til aktier. SNP og SRN er sidestillet for så vidt angår kreditrækkefølgen i en afviklingssituation. Begge typer seniorgæld kan tælle med i S&P's opgørelse af et instituts tabskapacitet ("ALAC") og kan dermed give et supplerende løft til udstederratingen.

Ratingforhold

DLR blev første gang ratet af S&P i maj 2012. Her blev DLR som institut tildelt en langsigtet rating på BBB+ med stabilt "outlook".

Tabel 8. DLRs ratings hos S&P ultimo 2019

Obligationsrating	
Kapitalcenter B (SDO)	AAA (stable)
Instituttet i øvrigt (RO)	AAA (stable)
Instituttet i øvrigt (SRN)	BBB (stable)
Andre ratings	
Institut (Long-Term)	A- (stable)
Institut (Short-Term)	A-2 (stable)

Figur 5. Overblik over sammensætningen af DLRs rating

SACP	bbb+	+	Support	+1	+	Additional Factors	0
Anchor	bbb+		ALAC Support	+1		Issuer Credit Rating	
Business Position	Moderate	-1	GRE Support	0		A-/Stable/A-2	
Capital and Earnings	Strong	+1	Group Support	0			
Risk Position	Adequate	0	Sovereign Support	0			
Funding	Average	0					
Liquidity	Adequate	0					

Siden maj 2017 har DLR haft en udstederrating (Issuer Credit Rating - "ICR") på A-. Ratingen understøttes af et ALAC support-løft på +1, der er tillagt DLRs "Stand-Alone Credit Profile" (SACP) på bbb+. DLRs særligt dækkede obligationer (SDO) og realkreditobligationer (RO) er tildelt den højeste rating på AAA. I henhold til S&P's Covered Bond-ratingmetode er det muligt at opnå en obligationsrating, der ligger op til ni trin over ICR. S&P fratrækker et trin for, at DLR ikke har bundet sig til et bestemt OC-niveau ("voluntary OC"). Med en ICR på A- har DLR kun brug for seks af de otte resterende trin for at opnå AAA-ratingen og har dermed to ubenyttede løft i obligationsratingen. Dette er med til at reducere OC-kravet til DLRs kapitalcentre.

Tabel 9. DLRs covered bond rating hos S&P

Issuer Credit Rating (ICR)	A-
Sovereign support	0
Adjusted ICR	A-
BRRD uplift	+2
Reference Rating Level (RRL)	a+
Jurisdiction support	+3
Jurisdiction Rating Level (JRL)	aa+
Collateral support	+4
Max achievable CB rating	AAA
Used collateral support notches	-1
Voluntary OC	-1
Unused uplift	2

S&P's OC-krav, der er forenelige med AAA-ratingen, er senest fastsat til 11,63 pct. for kapitalcenter B og 2,70 pct. for "Instituttet i øvrigt". OC-kravet opfyldes for den nominelle obligationsmængde i kapitalcenteret og afdækkes med overskydende kapital i kapitalcentrene. Det sker med aktiver erhvervet for egne midler samt midler tilvejebragt ved udstedelse af seniorgæld.

DLR har ikke over for S&P forpligtet sig til at fastholde et bestemt niveau for overdækningen i sine kapitalcentre, men har dog en klar ambition om at fastholde den aktuelle AAA-rating. Da S&P's OC-krav er dynamiske og løbende ændrer sig bl.a. som følge af ændringer i aktivernes størrelse, sammensætning og kvalitet, eller som følge af ændringer i S&P's kriterier eller modeller, vil behovet for supplerende sikkerhed kunne ændre sig i fremtiden.

Senior Secured Bonds (SSB) tildeles som udgangspunkt en rating, der ligger to trin over udstederratingen. DLR har valgt ikke at få ratet de aktuelle SSB-udstedelser. SRN- og SNP-udstedelserne er ratet BBB, hvilket er et trin under DLRs SACP.

Outlook på DLRs rating er stabilt. Outlook blev i oktober 2019 ændret fra positivt til stabilt. Det tidligere positive outlook på DLR var knyttet op på en forventning om, at Danmark ville have mulighed for at rykke fra BICRA-gruppe 3 til 2, hvilket ville have løftet ankerratingen for finansielle institutter i Danmark ét trin fra bbb+ til a-. Danmark forblev imidlertid i gruppe 3 ved vurderingen i oktober, bl.a. fordi S&P vurderede en øget risiko for sektoren helt generelt med stigende pres på indtjeningen som den primære årsag. Et mere negativt syn på indtjeningen i den finansielle sektor opvejede, at S&P så færre økonomiske risici i Danmark, bl.a. som følge af en faldende gæld blandt danske husholdninger.

KREDITRISIKO

DLRs kreditrisiko er som følge af den valgte forretningsmodel koncentreret om landbrugs- og erhvervsejendomme, samt i begrænset omfang ejerboliger i form af boliglandbrug samt ejerboliger i Grønland og på Færøerne. Som et væsentligt element i DLRs forretningsmodel er der endvidere indgået tabsbegrænsende aftaler med de låneformidlende pengeinstitutter.

DLRs bestyrelse har med henblik på at fastsætte det ønskede risikoniveau fastlagt DLRs kreditpolitik og retningslinjer for DLRs kreditgivning, herunder grænser for direktionens kreditbeføjelse. Inden for disse rammer er der i interne forretningsgange og instrukser videredelegeret kreditbeføjelser til de forskellige led/personer i DLRs organisation.

Kreditvurdering

Med henblik på at afdække kreditrisikoen gennemføres en grundig vurdering af pantegrundlaget og af lånsøgers økonomi.

Udgangspunktet for vurderingen af pantegrundlaget er fastlæggelse af markedsværdien for den ejendom, der ønskes belånt. Denne vurdering foretages af DLRs egne vurderingssagkyndige, som har betydeligt lokalkendskab. Ved fastlæggelse af ejendommens værdi indgår bl.a. stand og omsættelighed.

Kreditvurderingen varetages af DLRs udlånsafdeling i København. Vurderingen af kundens økonomi sker som udgangspunkt på baggrund af flere års regnskaber. For de væsentligste kundegrupper anvendes kreditscoremodeller. Nødvendigheden af ekstra og mere detaljeret information om låntager varierer fra sag til sag og afhænger af låntagers økonomiske forhold. Jo større kompleksitet og risiko, der fremkommer i lånesagen, desto mere detaljerede undersøgelser bliver der foretaget for at sikre et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag.

Den etablerede organisatoriske opdeling sikrer funktionsadskillelse mellem ejendomsvurdering og kreditprøvning.

IRB-modeller

Kapitaldækningsreglerne giver mulighed for at anvende enten standardmetoden eller den interne ratingbaserede metode (IRB-metoden) til opgørelse af risikoeksponeringen for kreditrisiko.

DLRs udlån til produktionslandbrug er omfattet af IRB-metoden, mens den resterende del af porteføljen følger standardmetoden. Porteføljen af produktionslandbrug udgør 76 mia. kr., svarende til 49 pct. af DLRs samlede udlånsportefølje.

Tilsvarende avancerede statistiske modeller benyttes endvidere til intern risikostyring for væsentlige dele af erhvervsporteføljen svarende til yderligere 51 mia. kr.

Kreditrisikomodeller

De modeller, DLR anvender til at risikovurdere porteføljen (adfærdsscore), er opdelt i PD (*Probability of Default*) og LGD (*Loss Given Default*). PD beregnes på kundeniveau, mens LGD beregnes for de samlede ejendomme i sikkerhedsgrundlaget. I en ansøgningssituation tages udgangspunkt i den samme struktur, men der tilføjes elementer, der er relevante i ansøgningssituationen.

PD beskriver sandsynligheden for, at en kunde inden for de kommende 12 måneder misligholder sin betaling og kommer i restance i mere end 45 dage, eller at der foretages nedskrivning på kundens engagement. En høj PD er udtryk for en høj risiko for at en kunde misligholder, hvorimod en lav PD er udtryk for en lav risiko for misligholdelse.

DLR overvåger løbende udviklingen i ratingen af porteføljen og kundernes rating genberegnes hver måned.

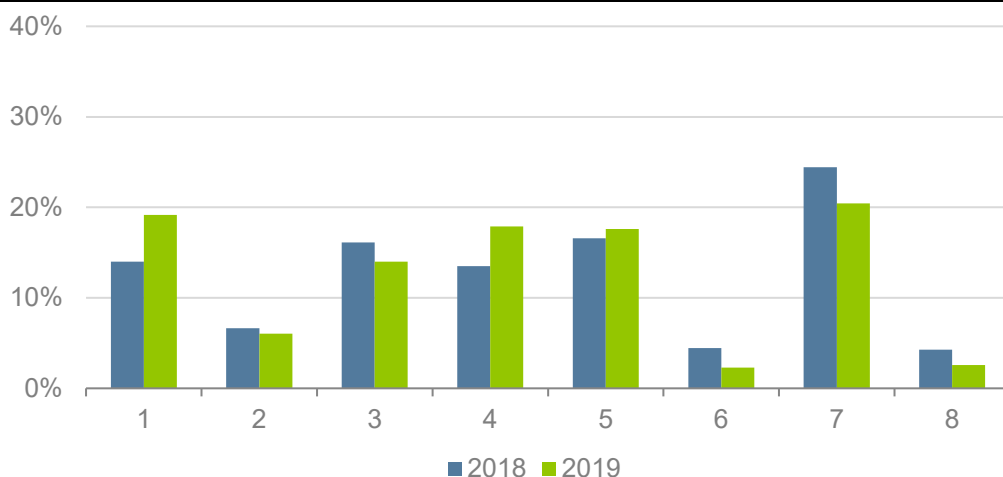
Fordelingen af DLRs ratingklasser på PD-bånd fremgår af tabel 10. Kunder med OIK (objektiv indikation for kreditforringelse), hvor der ikke er konstateret behov for nedskrivninger, indplaceres i ratingklasse 7, uanset om den modelmæssige rating er bedre.

Tabel 10. DLRs PD-ratingklasser

Ratingklasse	Profil	PD bånd (pct.)
1	Særligt god	[0; 0,2]
2	Meget God]0,2; 0,4]
3	God]0,4; 0,8]
4	Acceptabel]0,8; 2]
5	Visse svaghedstegn]2; 9[
6	Dårlig]9; 25]
7	Meget dårlig]25; 100[
8	Misligholdelse	100

I figur 6 er vist den procentvise fordeling af DLRs produktionslandbrugsportefølje på PD-ratingklasser. Ultimo 2019 var 23 pct. af porteføljen placeret i ratingklasse 7 og 8 mod 29 pct. et år tidligere. Ultimo 2017 var andelen 35 pct. Omkring 90 pct. af kunderne i klasse 7 er alene placeret i klasse 7 som følge af en OIK-markering ("overrides").

Figur 6. Produktionslandbrugsporteføljen fordelt på PD-ratingklasser

LGD angiver DLRs økonomiske tab i forhold til eksponeringens størrelse givet kundens misligholdelse. Modellen er udviklet med udgangspunkt i erfaringer fra arbejdet med nedskrivninger og nødlidende ejendomme.

Den samlede model for LGD består af en PR-del, der angiver sandsynligheden for, at misligholdelse fører til realisering af pantet, og en LGR-del, der angiver, hvor stort tab en realisering vil medføre for DLR.

Modellen for LGR relaterer sig til værdien af pantsikkerheden og eksponeringens størrelse. Med fastsatte haircuts (fradrag) for de enkelte dele af en ejendoms aktivbestanddele dannes et estimat for værdien af kundens ejendom ved en realisering (tvangsauktion eller lignende), og eksponeringen opgøres som det aktuelle låns placering tillagt et estimat for renter, omkostninger mv., for perioden frem til en realisering gennemføres. I eksponeringen indgår salgsomkostninger mv.

Hvis LGR er positiv, svarer det til et forventet tab for DLR, mens en negativ LGR svarer til, at DLR har en sikkerhedsmargin og kan forvente at undgå tab.

Hvis DLR i den enkelte sag har kendskab til særlige forhold, som gør, at modellens resultat er misvisende, foretages en "override" (korrektio) af modellens output.

Tabel 11 herunder viser, at det observerede antal defaults ultimo 2019 var på 0,9 pct. Dermed var færre end 1 ud af 100 kunder i porteføljen af produktionslandbrug i default. Det tilsvarende tal var 2,0 pct. ultimo 2018.

Det observerede PD-niveau var ultimo 2019 dermed væsentligt under PD-niveauet på 8,5 pct., som benyttes til regulatoriske formål.

Tabel 11. DLRs PD-estimer for produktionslandbrug (IRB-portefølje)

PD (ekskl. kunder i misligholdelse)	8,5%
PD obs.	0,9%

Note: PD er omregnet til brug for regulatoriske formål. PD obs. er det observerede niveau ultimo 2019.
Tallene er eksponeringsvægtede.

Tabel 12 herunder viser forventede tab for DLRs portefølje af produktionslandbrugskunder, givet kunden er defaultet (LGD). Som det fremgår af tabellen, var det observerede LGD-niveau tæt på nul ultimo 2019. Ved udgangen af 2018 var tallet 0,3 pct.

Til brug for regulatoriske formål er det et krav, at der benyttes en konservativ LGD værdi, som afspejler et tabsniveau i en lavkonjunktur. Ved udgangen af 2019 var LGD til brug for regulatoriske formål fastsat til 11,4 pct.

Tabel 12. DLRs LGD-estimer for produktionslandbrug (IRB-portefølje)

LGD (ekskl. kunder i misligholdelse)	11,4%
LGD obs.	0,03%

Note: LGD er omregnet til brug for regulatoriske formål.

LGD obs. er det realiserede tabsniveau for defaultede kunder i 2019.

Tallene er eksponeringsvægtede.

Som følge af nye internationale retningslinjer og tekniske standarder fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) er DLR i gang med en større re-modellering af den godkendte IRB-model. Ændringerne vil omfatte både PD- og LGD-modeller.

Validering af IRB-modeller

Risikostyring i DLR varetager opgaver som uafhængig valideringsenhed, der årligt udarbejder en omfattende valideringsrapport. Derudover udarbejder enheden tillige kortere kvartalsvise valideringsrapporter. Behandlingen af valideringsrapporterne foregår i DLRs interne Kreditrisikoudvalg, der består af repræsentanter fra direktionen, risikostyring, modeludvikling samt udlånsafdelingen. Efterfølgende tilgår valideringsrapporterne også risikoudvalget, bestyrelsen og intern revision.

Forretningsmæssig anvendelse af IRB-metoden i DLR

DLR anvender modeller i beregningen af risikoeksponeringer. Gennem en år-række er modellerne desuden anvendt i forbindelse med kreditbevilling, overvågning og risikostyring.

Modeller og ratingsystemer anvendes i DLR som en fuldt implementeret del af den løbende sagsbehandling og kreditbevillingsproces. Endvidere anvendes modellerne i forbindelse med identifikation af risikoengagementer, ved beregning af

nedskrivninger. Ratingsystemet anvendes desuden til overvågning af porteføljen og i en række ledelsesrapporteringer.

I kreditbevillingsprocessen indgår ratings som et væsentligt element i den samlede kreditvurdering. Både adfærdsscoremodeller og ansøgningscoremodeller anvendes aktivt i sagsbehandlingen. Anvendelsen af ratings i kreditbevillingsprocessen har gennem en lang periode været et væsentligt element i vurderingen af risikoen på både udlån til nye kunder og ved udvidelse af eksisterende eksponeringer. En kundes rating har endvidere indflydelse på den organisatoriske behandling af sagen.

Overvågning af kreditrisiko

Kvartalsvist screenes porteføljen, og ud fra fastlagte risikosignaler – f.eks. restancer, registrering i RKI og regnskabsmæssig rapportering – udsøges kunder til manuel gennemgang med henblik på at konstatere, om der er indikation for kreditforringelse (OIK). For kunder med OIK foretages en beregning af, hvorvidt DLR kan forvente at blive påført tab, såfremt pantet må realiseres. På baggrund heraf foretages i givet fald en nedskrivning.

Individuelle nedskrivninger foretages således, når kundens økonomiske bonitet er svag, og det samtidig af DLR vurderes, at DLRs eksponering ikke er fuldt sikret i de pantsatte ejendomme eller stillede garantier mv.

Gruppevise modelmæssige nedskrivninger af udlånsporteføljer foretages ud fra IFRS9-principperne med inddeling i stadier og anvendelse af scenarieberegninger. I det omfang det vurderes, at modellerne for beregning af de gruppevise nedskrivninger og metoderne for fastlæggelse af de individuelle nedskrivninger ikke i tilstrækkelig grad afspejler den samlede risiko, suppleres med et ledelsesmæssigt skønnet tillæg.

Der udarbejdes løbende rapporter over udviklingen i DLRs udlån, herunder over udviklingen i udlånet fordelt på brancher/ejendomstyper, låntyper m.v. Disse rapporter tilgår medarbejdere inden for kreditområdet, direktion og bestyrelse afhængigt af rapporternes relevans for den pågældende modtagergruppe.

Garantiordninger

Ud over sikkerhed i de belånte ejendomme og en grundig kreditprøvning har DLR reduceret kreditrisikoen for enkeltlån og risikoniveauet på porteføljeniveau gennem forskellige garantiaftaler med DLRs låneformidlende pengeinstitutter (DLRs aktionærer).

DLR har siden primo 2015 anvendt et uniformt garantikoncept, der omfatter både lån ydet til landbrugsejendomme og lån til erhvervsejendomme og andelsboliger. Risikoen vedrørende det enkelte pengeinstituts låneportefølje i DLR under det uniforme garantikoncept bæres i følgende rækkefølge:

1. Risikoafdækning - 6 pct. garantistillelse

Det låneformidlende pengeinstitut stiller ved låneudbetalinger som udgangspunkt en individuel direkte garanti, der omfatter det enkelte lån i hele lånets løbetid og dækker den rangsidste del af lånet. Garantien dækker 6 pct. af lånets restgæld. I nogle tilfælde, f.eks. ved konvertering af visse lån, hvor der er knyttet en tidligere stillet erhvervsgaranti, vil der af DLR blive stillet krav om en tillægsgaranti. Garantien reduceres ordinært i takt med, at lånet nedbringes.

2. Risikoafdækning - tabsmodregning

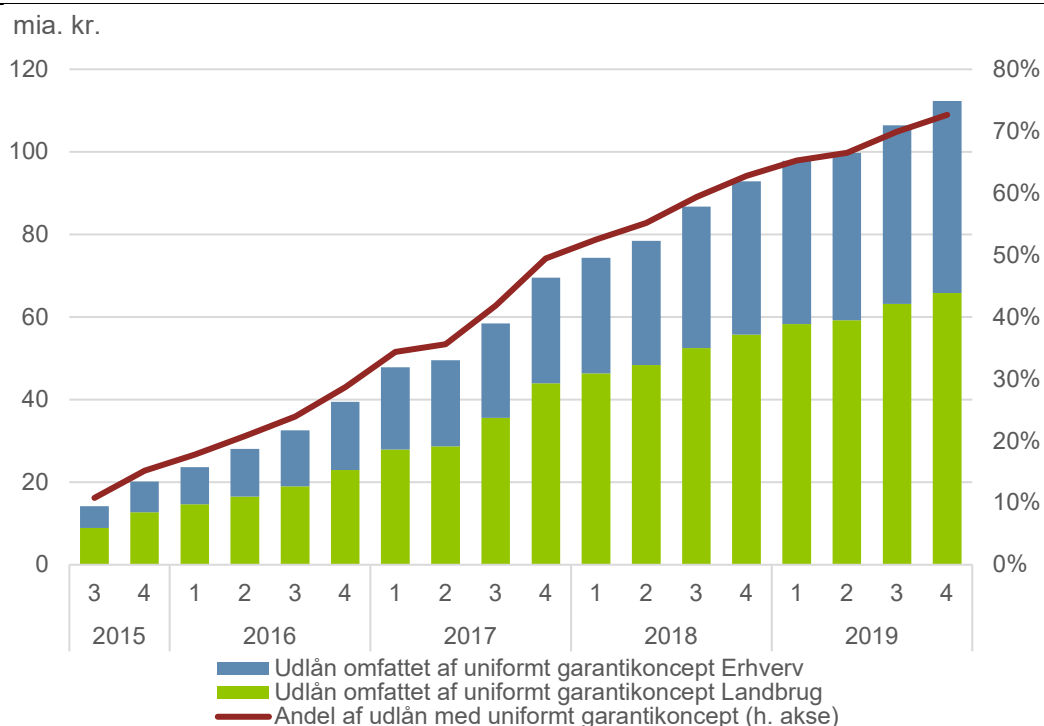
Det uniforme garantikoncept omfatter også muligheden for tabsmodregning i provisionsbetalingerne til pengeinstituttet, hvor der modregnes samtlige tab, DLR måtte blive påført ud over, hvad der er dækket af de stillede 6 pct. garantier på låneniveau. Der modregnes alene tab på lån formidlet af det pågældende pengeinstitut.

3. Risikoafdækning - porteføljeniveau

I det omfang, der er tab til modregning, der overstiger indeværende års og følgende ni års forventede provisioner, kan DLR kræve, at sådanne tab inddækkes ved træk på alle de stillede direkte 6 pct. garantier fra det pågældende pengeinstitut.

Ultimo 2019 var 73 pct. af DLRs udlånsportefølje omfattet af det uniforme garantikoncept.

Figur 7. DLRs udlån omfattet af det uniforme garantikoncept

Lån ydet indtil ultimo 2014

DLRs låneportefølje var indtil 2014 dækket af to forskellige garantikoncepter. Garantierne stillet under disse koncepter er fortsat dækkende, men omfanget reduceres i takt med, at de pågældende lån indfries eller afdrages mv.

Tabel 13. Oversigt over DLRs garantikoncepter

	Obligationsrestgæld omfattet af garantikoncept (mia. kr.), ultimo året	
	2019	2018
Samarbejdsaftalen - landbrug (indtil ultimo 2014)	22,6	32,1
Erhvervsgaranti (indtil ultimo 2014)	14,4	18,4
Uniformt garantikoncept - landbrug (fra primo 2015)	65,8	54,5
Uniformt garantikoncept - erhverv (fra primo 2015)	46,5	35,2
Statsgaranti - YJ-lån	0,2	0,3
Omfattet af garantiordninger	149,6	140,6
Samlet obligationsrestgæld	154,6	146,4
Andel omfattet af garantiordninger	96,8%	96,0%

Låneporteføljens udvikling

I 2019 havde DLR en høj udlånsaktivitet med et samlede bruttoudlån på 43,1 mia. kr. Udlånsaktiviteten var både præget af mange lånomlægninger og en god udlånsvækst.

De mange lånomlægninger skyldtes især rentefald i gennem 2019. Rentefaldene betød, at DLR – ligesom andre realkreditinstitutter – åbnede nye lån med lavere renter, som låntagerene omlagde til. DLR åbnede således 30-årige obligationer med kuponer på både 0,5 pct., 1,0 pct. og 1,5 pct. igennem 2019 samt 20-årige obligationer med 1,0 pct., 0,5 pct. og 0,0 pct. i kuponer.

Ud over en høj omlægningsaktivitet er der i 2019 ydet mange nye lån til ejendoms-køb og investeringer samt tillægslån.

Fremgangen resulterede i en udlånsvækst målt ved nettoudlånet på 7,7 mia. kr. i 2019, hvilket er den højeste vækst i 10 år. Den høje udlånsvækst skyldes delvist det lave rentemiljø og positive ejendomsmarked, men også en øget konkurrence-kraft hos de låneformidlende pengeinstitutter.

DLR arbejder fortsat aktivt på at udvikle samarbejdet med de låneformidlende aktionærpengeinstitutter. Det sker bl.a. ved at styrke relationerne, kendskabet til

samarbejdsmodellen, have fokus på fælles værdiskabelse, låntagernes behov og fortsat udvikling af DLRxperten, en digital rådgivningsplatform som DLR stiller til rådighed for aktionærpengeinstitutterne.

DLR voksede i løbet af 2019 især på markedet for andre erhvervsjendomme end landbrug – primært boligudlejningsejendomme. Væksten i udlån til boligudlejningsejendomme har bidraget til en øget risikospredning i udlånsporteføljen, men har også ført til en overskridelse af tilsynsdiamantens pejlemærke for udlånsvækst på maksimalt 15 pct. i gennem hele 2019, jf. afsnittet om tilsynsdiamanten i årsrapporten for 2019.

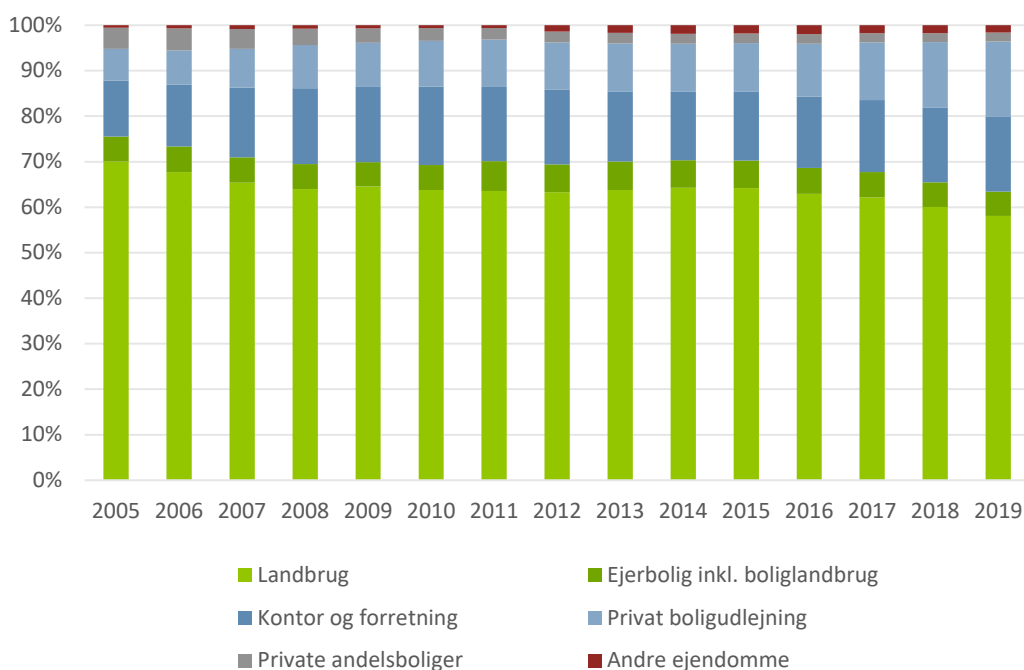
Udlånsvæksten for privat boligudlejning skal ses i lyset af, at der i 2019 generelt har været mange konverteringer. Det er naturligt, at kunderne flytter rundt mellem långiverne, når lånene alligevel omlægges. Nye kunder kan derfor komme som en ”klump”, når der alligevel er opbrud i markedet i form af eksempelvis konverteringsbølger.

Låneporteføljens sammensætning

Ejendoms kategorier

Ved udgangen af 2019 udgjorde DLRs udlånsportefølje (målt ved obligationsrestgælden) 154,6 mia. kr. Lån til landbrugsejendomme repræsenterede 57,6 pct. og lån til ejerboliger inkl. boliglandbrug 5,4 pct. af porteføljen, mens lån til erhvervsjendomme og private andelsboliger tegnede sig for 37 pct., jf. figur 8.

Figur 8. DLRs udlånsportefølje fordelt på ejendoms kategorier

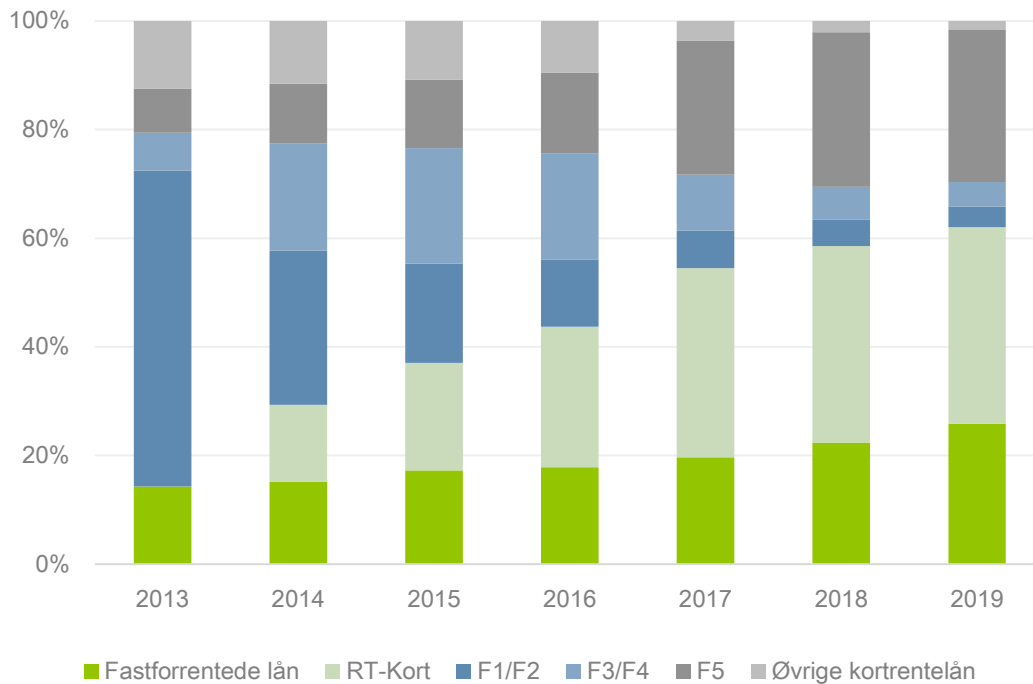
Låntyper

Sammensætningen af udlånet på udlånstyper er over en årrække også blevet mere spredt med øget rentesikkerhed til følge, jf. figur 9. Det er især en større andel af fastforrentede lån, der det seneste år har bidraget til at øge rentesikkerheden af DLRs udlånsportefølje. Det seneste år er andelen lån med fast rente steget med 5,1 procentpoint til 27,5 pct. I samme periode er andelen af rentetilpasningslån reduceret med 4,4 procentpoint til at udgøre 35,0 pct. af det samlede udlån.

Den større andel af fastforrentede lån skal ses i forlængelse af, at DLRs kunder siden 2014 generelt har fået længere rentebinding på deres lån. Tidligere var F1-lånet den mest populære låntype blandt DLRs kunder. Løbende er F1-udlånet blevet erstattet af rentetilpasningslån med længere rentebinding og RT-Kort-lån, der nu er den mest udbredte låntype. Ved udgangen af 2019 udgjorde F1-lån og RT-kort-lån tilsammen kun 39,3 pct. af DLRs samlede udlån, mens F1-lån udgjorde næsten 60 pct. af det samlede udlån ved udgangen af 2013. Dertil kommer, at 80

pct. af DLRs rentetilpasningslån har en rentebinding på fem år, og løbetiden på nye obligationer bag RT-kort-lån er fem år.

Figur 9. DLRs udlånsportefølje fordelt på låntyper

Afdragsprofil

I 2019 udgjorde andelen af det samlede bruttoudlån med indledende afdragsfrihed 35,8 pct. mod 41,1 pct. ultimo 2018. Lån med afdragsfrihed er især udbredt på landbrugsområdet, idet 52,6 pct. af bruttoudlånet til landbrug var med indledende afdragsfrihed i 2019. Andelen af bruttoudlånet med indledende afdragsfrihed for øvrige segmenter fremgår af tabel 14.

For DLRs samlede udlånsportefølje udgjorde andelen af udlån med indledende afdragsfrihed 37,3 pct. ultimo 2019, hvilket er lidt mindre end i ultimo 2018, hvor andelen var 38,4 pct. Lån med afdragsfrihed udgjorde 49,1 pct. af udlånet til landbrug ultimo 2019, hvilket er nogenlunde samme andel som året før. Andelen af udestående udlån med afdragsfrihed for øvrige segmenter fremgår fra tabel 15.

Tabel 14. Andel af bruttoudlån med indledende afdragsfrihed

	2018	2019	Ændringer (procentpoint)
Landbrug	61,6%	52,6%	-9,0%
Boliglandbrug	17,6%	15,5%	-2,2%
Kontor & forretning	11,0%	6,9%	-4,1%
Boligudlejning	31,0%	32,7%	1,7%
Andelsboliger	49,7%	35,9%	-13,8%
Andet	4,2%	3,1%	-1,2%
Total	41,1%	35,8%	-5,3%

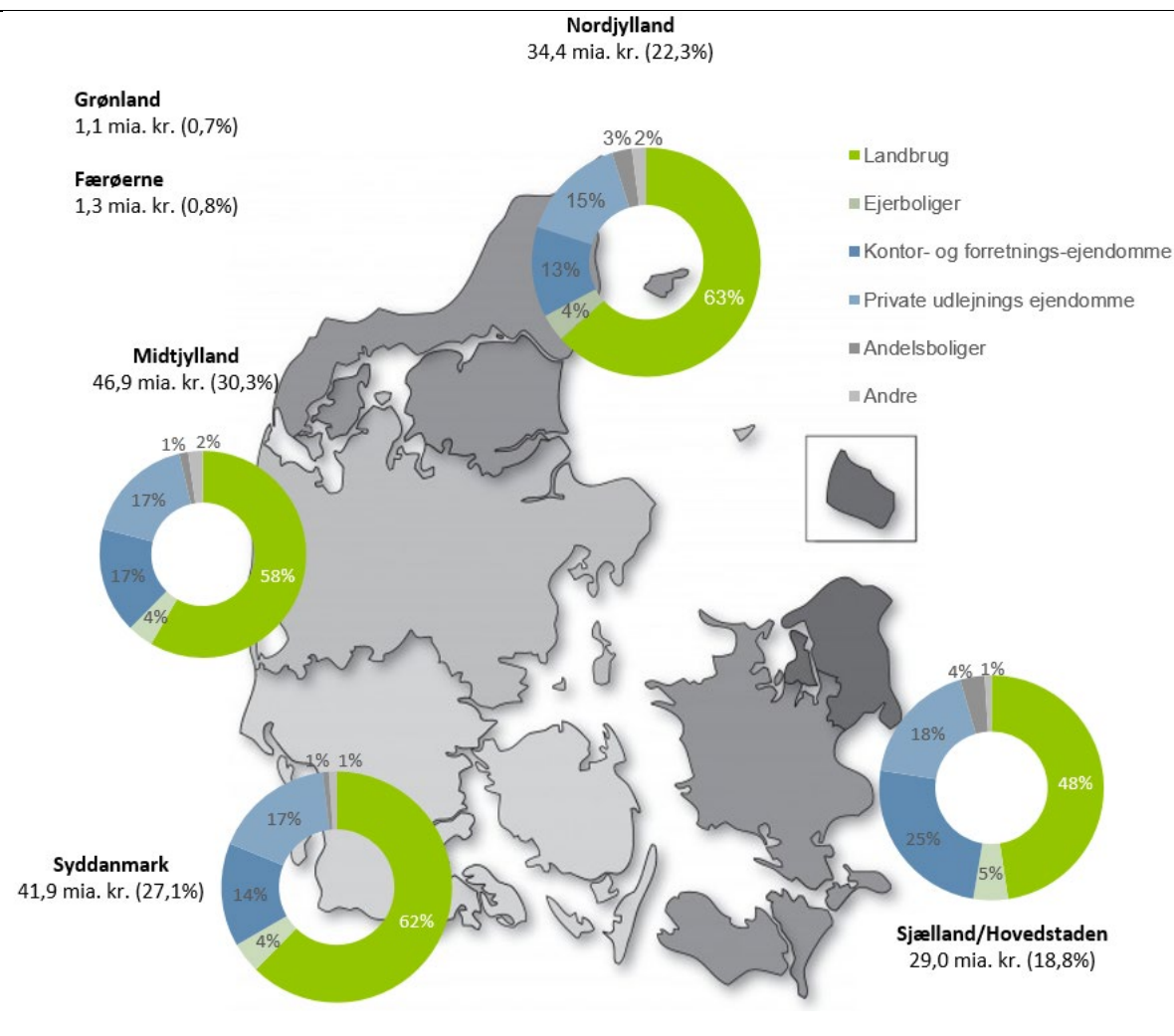
Tabel 15. Andel af udestående udlån med afdragsfrihed

	2018	2019	Ændringer (procentpoint)
Landbrug	49,3%	49,1%	-0,2%
Boliglandbrug	18,0%	15,4%	-2,6%
Kontor & forretning	13,0%	11,0%	-1,9%
Boligudlejning	33,1%	32,6%	-0,5%
Andelsboliger	37,0%	38,7%	1,7%
Andet	10,8%	7,9%	-2,9%
Total	38,4%	37,3%	-1,1%

Geografisk fordeling

Som følge af forretningsmodellen er DLRs udlånsportefølje branchemæssigt begrænset til landbrug, boliglandbrug, erhvervsejendomme og andelsboliger. Geografisk er lånene spredt over hele landet og afspejler de låneformidlende pengeinstitutters (DLRs aktionærer) filialdækning. DLR har derudover udlån i Grønland og på Færøerne på i alt 2,4 mia. kr., svarende til 1,6 pct. af udlånet.

Figur 10. Geografisk fordeling

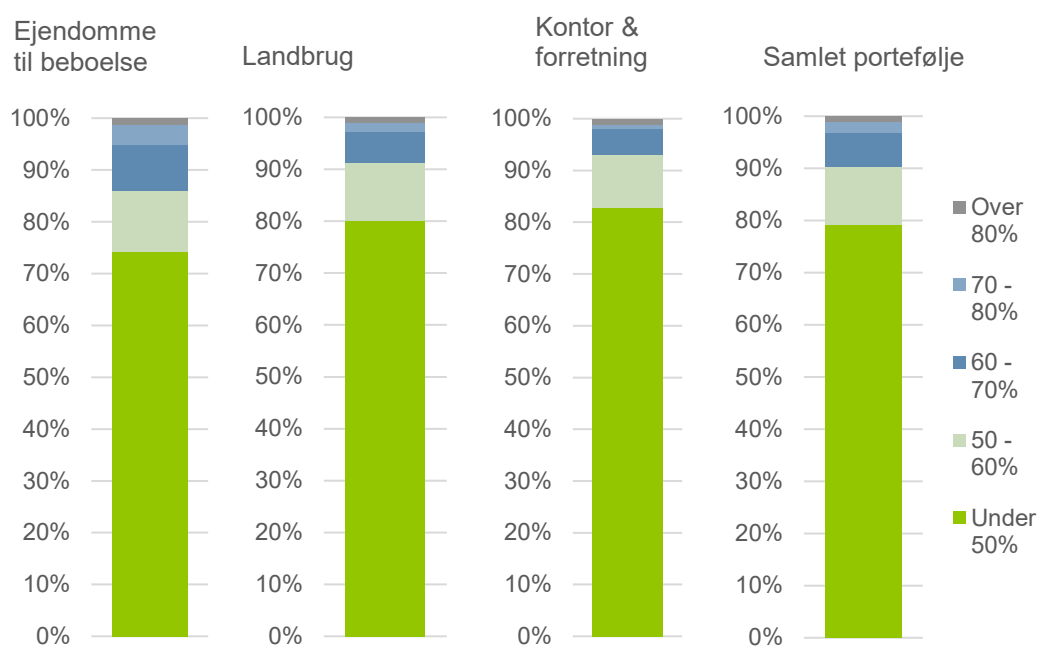
Låneporteføljens LTV

DLR yder lån med sikkerhed i fast ejendom inden for de lovmæssigt fastsatte belåningsgrænser for de forskellige ejendoms-kategorier. Til belysning af DLRs pantmæssige placeringer, herunder om dette udgør en særlig risiko, beregner DLR løbende LTV-værdier (Loan-To-Value) for de enkelte lån for alle ejendoms-kategorier.

Ved udgangen af 2019 var 91,2 pct. af udlånet til landbrugsejendomme placeret inden for 60 pct. af DLRs senest foretagne vurderinger, herunder værdiansættelser foretaget i forbindelse med den løbende SDO-overvågning, mens 89,0 pct. af udlånet til erhvervsejendomme var placeret inden for 60 pct. af vurderingerne,

uden hensyntagen til de stillede garantier. Ejendomme til beboelse, herunder boligudlejningsejendomme og andelsboliger, har en lånegrænse på 80 pct. af ejendommens vurdering, hvorfor andelen placeret under 60 pct. naturligt er lavere for disse ejendoms-kategorier.

Figur 11. DLRs udlån fordelt på LTV-bånd

Med henblik på at sikre, at der i DLRs kapitalcenter B løbende er stillet tilstrækkelig ekstra sikkerhed (opfyldningssikkerhed) som forudsat i SDO-lovgivningen, foretages der som minimum årligt for erhvervsejendomme og hvert tredje år for ejendomme til boligformål en værdiansættelse af ejendommene. Denne værdiansættelse kan være en værdiansættelse uden fysisk besigtigelse (markedsvurdering), men i det omfang, der er foretaget en egentlig besigtigelsesvurdering, anvendes denne.

Den løbende overvågning af LTV-værdier bygger bl.a. på disse aktuelle markeds-vurderinger og er en fast bestanddel af DLRs ledelsesrapportering. DLR har aktuelt stillet supplerende sikkerhed for 10,5 mia. kr. og har derudover overskydende

sikkerheder for 22,1 mia. kr. bestående af overskydende sikkerhed i særligt sikre aktiver samt mulighed for anvendelse af fordringer på pengeinstitutter (pengeinstitutgarantier) ved ejendomsprisfald. Samlet vurderes det, at DLR med den nuværende overdækning er rustet til at imødegå et generelt ejendomsprisfald på omkring 15-20 pct. uden at skulle tilvejebringe yderligere sikkerheder.

Uvægtede eksponeringer for kreditrisiko

DLR følger regnskabsbekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Der henvises derfor til denne, samt til anvendt regnskabspraksis i Årsrapporten (note 50) angående de regnskabsmæssige definitioner af misligholdte og værdiforringede fordringer samt beskrivelse af metoder til fastsættelse af værdireguleringer og nedskrivninger.

Den samlede værdi af de uvægtede eksponeringer for kreditrisiko udgør 146 mio. kr. pr. 31. december 2019, opgjort efter garantier og konverteringsfaktor.

Restancer, nedskrivninger og tab

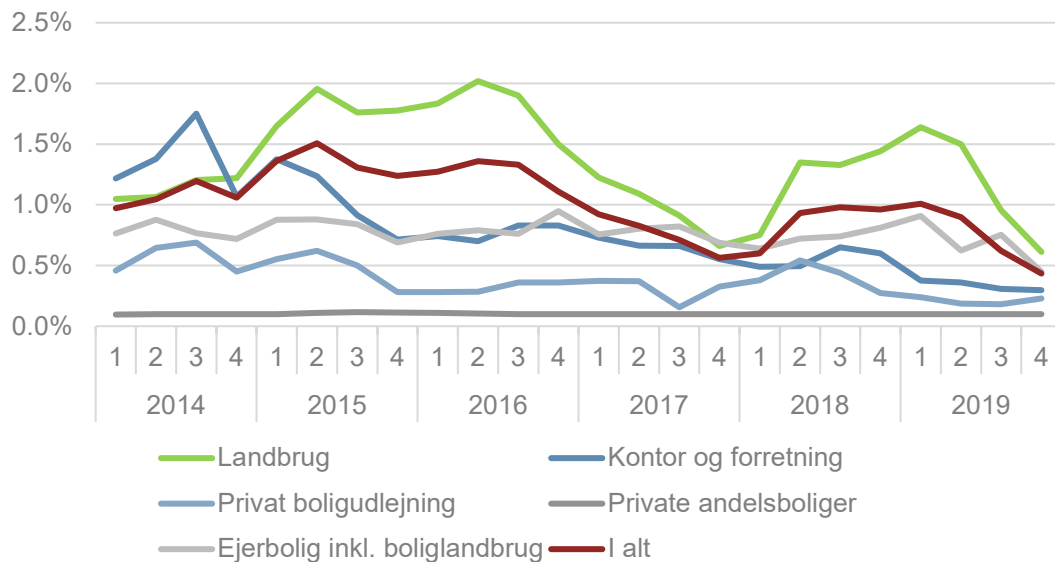
Omfanget af låntagere, der ikke kan overholde deres forpligtelser over for DLR, udviste gennem 2019 en faldende tendens, jf. figur 12 og 13, og var medio januar 2020 på det laveste niveau i mange år. Gennem 2018 blev restanceniveauet øget, primært som følge af landbrugets forringede betalingsevne, men i 2019 er restanceniveauet vendt.

Under et lå restanceprocenten, målt som restancer i procent af terminsbetalingerne opgjort 3½ måned efter sidste rettidige betalingsdato, på 0,43 pct. medio januar 2020, mod 0,96 pct. i januar 2019. De faldende restancer i løbet af 2019 var drevet af en faldende restanceprocent for landbrugsejendomme, der faldt til 0,61 pct. medio januar 2020 fra 1,44 pct. året før.

Markedet for grisekød har som følge af de massive udbrud af afrikansk svinepest (ASF) i Kina været præget af ganske betydelige prisstigninger. Igennem 2019 steg noteringen med 60 pct. Det nuværende gunstige bytteforhold for svineproducenterne forventes at holde niveauet i 2020 og muligvis ind i 2021, men det afhænger af, hvordan ASF udvikler sig i Asien, herunder især i Kina, samt om ASF spredes til flere lande i Europa.

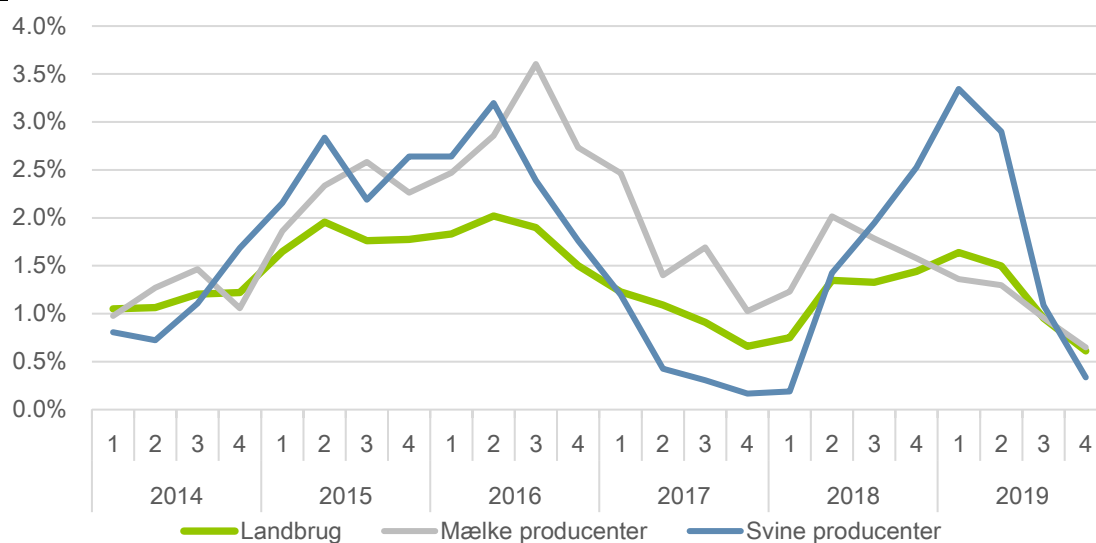
Mælkeproducenterne har nu i en længere periode haft tilfredsstillende afregningspriser lidt over det forventede langsigtede niveau. Dette har, sammen med stigende mælkeydelse på mange bedrifter ført til, at der er opnået gode økonomiske resultater på mælkebedrifterne.

Figur 12. 3½ måneds restancer fordelt på ejendoms kategorier

De forbedrede bytteforhold for mælke- og svineproducenter har aflejret sig i restanceprocenterne, der udgjorde hhv. 0,65 pct. for mælkeproducenter og 0,34 pct. for svinebrug medio januar 2020.

Figur 13. 3½ måneds restancer – landbrug

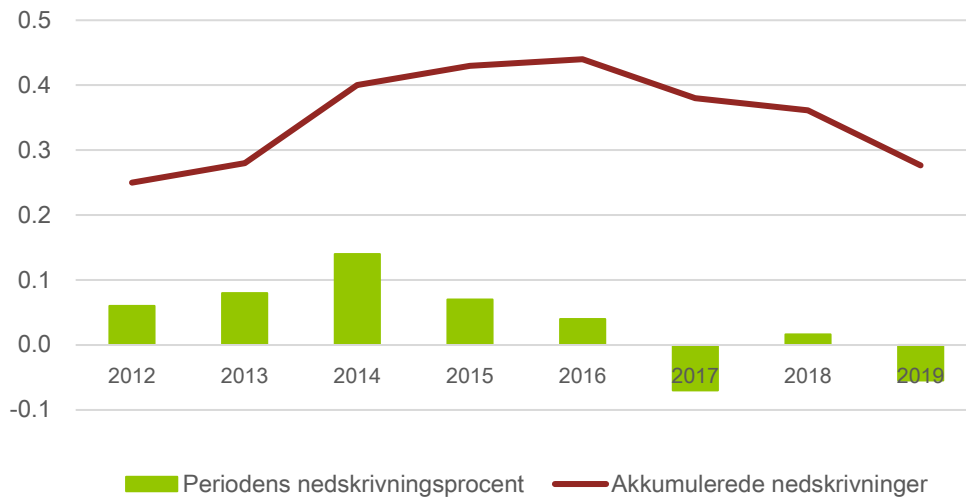
Som nævnt foretager DLR en løbende overvågning af låneporteføljen for at identificere lån med eventuel værdiforringelse. Der foretages endvidere en individuel vurdering af en række større eksponeringer og visse eksponeringer, hvor der er tegn på økonomiske vanskeligheder og lignende. Vurderes der at foreligge indikation for, at DLRs lån er kreditforringede (OIK), foretages en stadiet 3-nedskrivning af eksponeringen svarende til det tab, som DLR vurderes at kunne blive påført.

De akkumulerede nedskrivninger faldt med 102 mio. kr. i 2019. De samlede individuelle nedskrivninger (stadiet 3) udgør 215 mio. kr. ultimo 2019 mod 287 mio. kr. ultimo 2018. Hertil skal lægges stadiet 1 og 2 modelberegnete gruppevise nedskrivninger på 117 mio. kr., samt et ledelsesmæssigt skøn på 103 mio. kr., svarende til samlede nedskrivninger ultimo 2019 på 435 mio. kr. Det ledelsesmæssigt skønnede tillæg er fastlagt til afdækning af merrisiko på høj udlånsvækst til boligudlejningsejendomme, minksektoren, kvæg- og svinesektoren samt modelusikkerhed.

I forhold til DLRs samlede udlån på 154,6 mia. kr. opgjort til dagsværdi udgør de akkumulerede nedskrivninger 0,28 pct. ved udgangen af 2019 mod 0,36 pct. ultimo 2018.

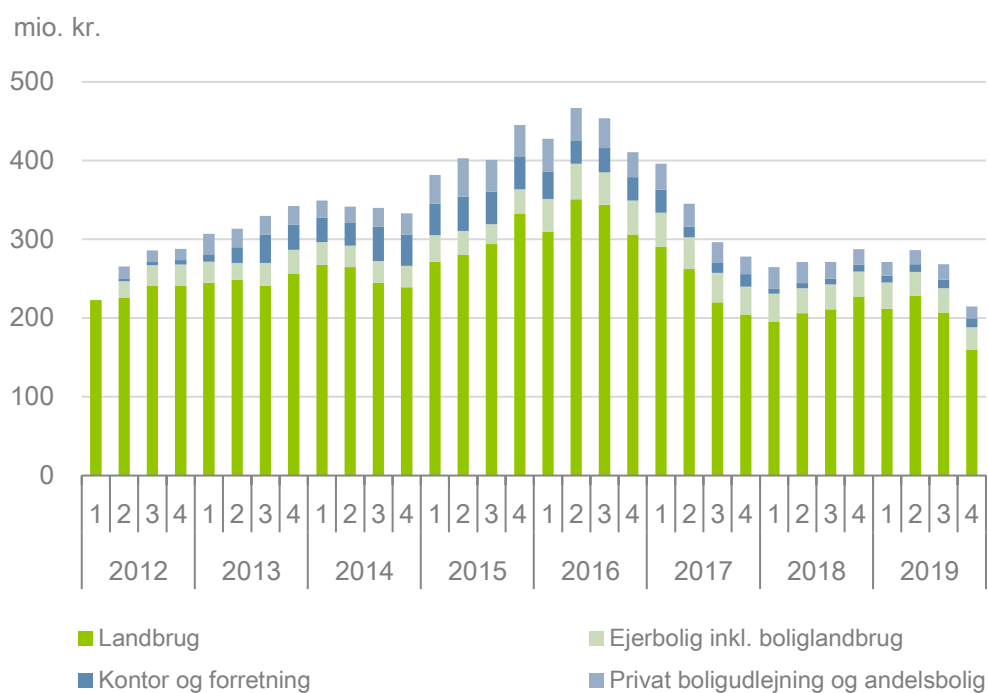
Tab og nedskrivninger påvirkede 2019-regnskabet med en indtægt på 86 mio. kr., svarende til 0,1 pct. af udlånsporteføljen.

Figur 14. Nedskrivninger i pct. af udlånsporteføljen

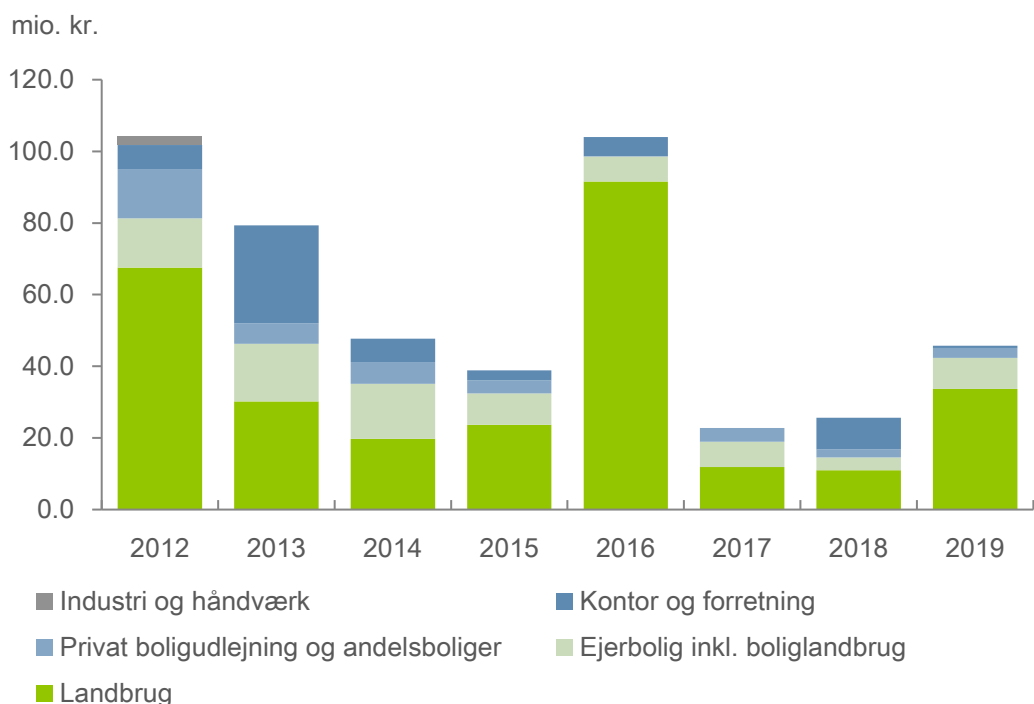
Figur 15 viser udviklingen i DLRs individuelle nedskrivninger (stadie 3) fordelt på ejendomssegmenter. Nedskrivninger på udlån til landbrug og ejerboliger inkl. boliglandbrug udgjorde 88 pct. af de individuelle nedskrivninger (stadie 3) ultimo 2019.

Figur 15. Akkumulerede nedskrivninger fordelt på ejendomssegmenter (individuelle – stadie 3)

For 2019 er konstaterede tab på fordringer opgjort efter indbetalinger i henhold til garantiaftaler, men før tabsmodregning, og inklusive reguleringer fra tidligere år samt beløb indgået fra tidligere afskrevne fordringer, opgjort til 42 mio. kr., hvilket er en stigning i forhold til 2018, hvor konstaterede tab udgjorde 22 mio. kr. I forhold til det samlede udlån giver det fortsat en meget lav tabsprocent for DLR på 0,03 pct.

Figur 16. Udvikling i konstaterede tab

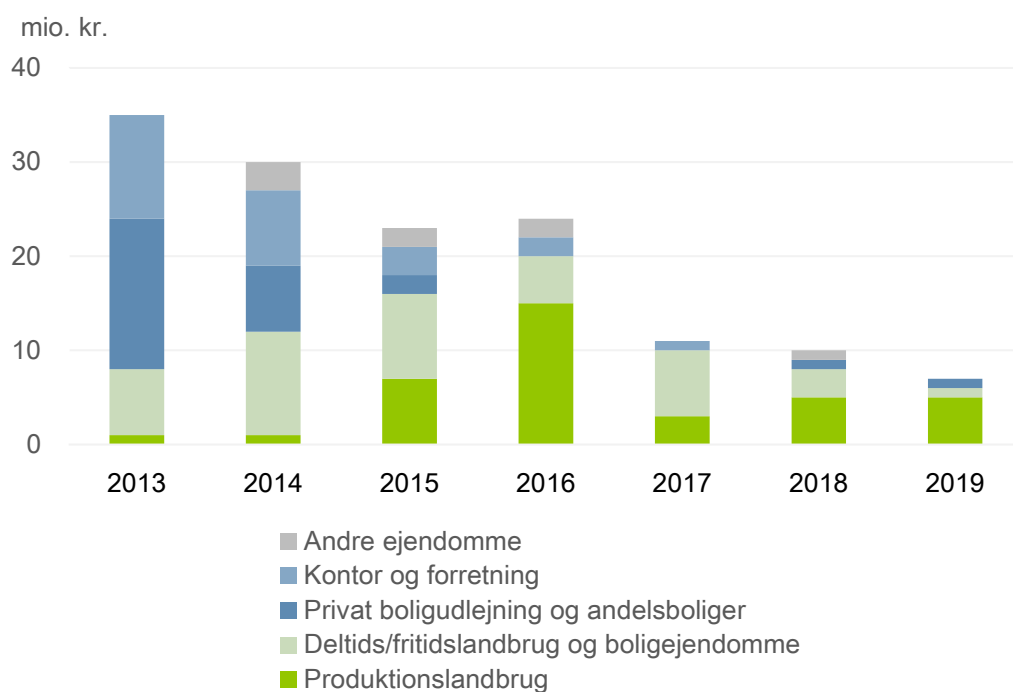

Note: Opgørelsen viser konstaterede tab før tabsmodregning og modregning af beløb indgået fra tidligere afskrevne fordringer

Landbrug stod for 73,7 pct. af de konstaterede tab i 2019, hvilket var væsentligt højere end det foregående år. Tabet kunne primært henføres til gartnerier, deltids- og fritidsbrug samt planteavlsejendomme. For svineproduktionsejendomme var der stort set ingen tab, mens der for kvægejendomme var tale om en tilbageførsel af tidligere afskrevne fordringer. Herudover blev der konstateret tab for 8,6 mio. kr. for ejerbolig inkl. boliglandbrug, mens der for kontor- og forretningsejendomme samt private boligudlejningsejendomme var tab på hhv. 0,6 mio. kr. og 2,8 mio. kr.

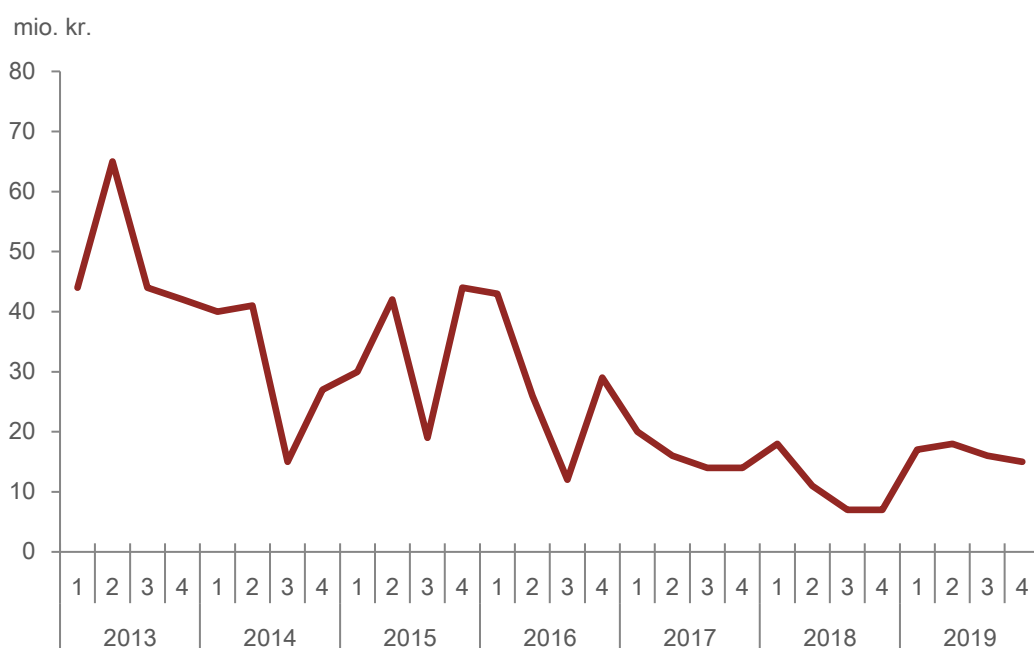
I henhold til de tidligere beskrevne tabsmodregningsordninger har DLR i 2019 modregnet tab for ca. 24,3 mio. kr. i provisionsbetalingerne til pengeinstitutterne. Ultimo 2019 bestod DLRs beholdning af overtagne ejendomme af 10 ejendomme, heraf to svineproduktionsejendomme (to bedrifter) og to kvægejendomme (én bedrift), mens de resterende ejendomme var boliglandbrug, deltidsbrug samt en mindre boligudlejningsejendom og tre ubebygget grunde.

Figur 17. Beholdning af overtagne ejendomme ultimo året

Antallet af gennemførte tvangsauktioner over ejendomme, hvori DLR har pant, var 66 i 2019. I 2018 var antallet 43. Antallet af tvangsauktioner har været støt fallende gennem året.

Figur 18. Tvangsauktioner over ejendomme, hvori DLR har pant

Behæftede aktiver

DLRs forretningsmodel bygger på matchfundede realkreditlån, der ydes mod pant i fast ejendom. DLR finansierer realkreditlån til kunderne via udstedelse af obligationer. Lånene er placeret på DLRs balance indtil udløb, og de er reserveret til at sikre rettidig betaling til obligationsinvestorerne i det tilfælde, at DLR skulle blive nødlidende. Reservation af bestemte aktiver til kreditorer/investorer kaldes aktivbehæftelse. Aktivbehæftelse er således en naturlig del af DLRs forretningsmodel.

Aktiver der anvendes til opfyldelsen af krav til supplerende sikkerhedsstillelse (LTV-krav) og "balancemidler" (dvs. forudbetalte midler fra indfrielse, fastkursaf-taler mv.) anses ligeledes for at være behæftede, da obligationsejerne har en fortrinsstilling til aktiverne i tilfælde af en konkurs.

DLRs fondsbeholdning er primært en del af DLRs egenkapital. Kun de dele af DLRs fondsbeholdning, der vedrører opfyldelse af krav til supplerende sikker-

hedsstillelse eller balancemidler, er behæftede. Den resterende del af DLRs fondsbeholdningen anses for at være ubehæftet og operationelt tilgængelig ift. DLRs LCR opgørelse.

DLR offentliggør data for aktivbehæftelse i Søjle III appendiks.

Anvendelse af eksterne kreditvurderingsbureauer

Artikel 138 i CRR giver mulighed for, at et kreditinstitut kan vælge et eller flere eksterne kreditvurderingsbureauer (ECAI - External Credit Assessment Institution) til fastsættelse af kreditkvalitetstrin og risikovægte for finansielle aktiver.

DLR har valgt S&P Global Ratings (S&P) til brug for kreditvurdering/risikovægtning af eksponeringer mod kreditinstitutter. Valget af S&P har en naturlig sammenhæng til DLRs brug af S&P som eneste ratingbureau til både DLRs institut- og obligationsratings.

Kreditkvalitetstrinnet fastlægges som udgangspunkt ud fra modpartens ratingmæssige forhold. Er modparten ikke ratet af det valgte kreditvurderingsbureau, benyttes landeratingen for det land, modparten er hjemhørende i.

Tabel 16 viser konverteringen af S&P's ratingklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Tabel 16. Ratingklasser og kreditkvalitetstrin

Kreditkvalitetstrin	S&P's ratingklasser	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponering mod institutter (> 3 mdr.)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20 %	20 %	0 %
2	A+ til A-	50 %	50 %	20 %
3	BBB+ til BBB-	50 %	50 %	50 %
4	BB+ til BB-	100 %	100 %	100 %
5	B+ til B-	150 %	100 %	100 %
6	CCC+ og under	150 %	150 %	150 %

I CRR-forordningen, artikel 129, stk. 1c, er det angivet, at eksponeringer mod kreditinstitutter (f.eks. garantier), der kvalificerer til kreditkvalitetstrin 1, kan udgøre op til 15 pct. af sikkerhedsgrundlaget for et instituts udestående SDO/SDRO-udstedelser. Med baggrund i koncentrationsforholdene i det danske realkreditsystem har Danmark fået tilladelse til også at kunne anvende eksponeringer mod modparter på kreditkvalitetstrin 2 op til 10 pct. af sikkerhedsgrundlaget, dog således at den samlede eksponering mod kreditinstitutter ikke må overstige 15 pct. af sikkerhedsgrundlaget.

MARKEDS- OG LIKVIDITETSRISICI

Ved markedsrisiko forstås risikoen for, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter fluktuerer som følge af ændringer i markedsprisen. DLR henregner følgende typer risici til markedsrisikoområdet: renterisici, herunder kreditspændsrisiko, valutarisici, aktiekursrisici og andre prisrisici. DLRs renterisici omfatter renterisici på alle finansielle instrumenter, såvel balanceførte som ikke-balanceførte, herunder udlån og fastforrentet funding.

Da DLR følger det specifikke balanceprincip, vil markedsrisikoen afledt af fundingen i RO'er og SDO'er afspejle pantedebitorerens lånevilkår. Den markedsrisiko, DLR påtager sig, skal ses i lyset af DLRs forretningsmodel og opstår alene som konsekvens af et placeringsbehov for DLRs kapitalgrundlag, optagelse af seniorgæld, senior secured bonds, hybrid kernekapital og supplerende kapital mv., løbende overskud/resultat samt forudbetalte midler.

DLR foretager en aktiv styring af renterisici. Ud over rammerne fastlagt i den finansielle lovgivning, har DLR ydermere fastsat politik for placering af fondsbeholdningen samt konkrete rammer for hver risikotypes omfang og volatilitet.

Udgangspunktet er, at DLRs samlede markedsrisiko skal være lav, hvilket indebærer:

- at renterisikoen opgjort efter reglerne i bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring samlet set skal ligge i intervallet 0-3 pct. af kapitalgrundlaget. Renterisikoen på DLRs handelsbeholdning (fondsbeholdning/aktivasiden) skal ligge i intervallet 0-3 pct. af kapitalgrundlaget, og fondsbeholdningen skal fortrinsvis bestå af obligationer med restløbetider op til fem år. Renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter (passivasiden) skal ligge i intervallet -3-0 pct. af kapitalgrundlaget;
- at valutakursrisikoen på DLRs aktiver, passiver og ikke-balanceførte poster maksimalt må udgøre 0,1 pct. af kapitalgrundlaget opgjort ved valuta-kursindikator 2, jf. reglerne i bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring
- at DLR ikke påtager sig markedsrisici i aktier, med mindre der er tale om politiske/strategiske positioner, der anses for enten nødvendige for DLRs drift (f.eks. aktier i sektorejede virksomheder)

- at andre prisrisici bør undgås. DLR ønsker således ikke at indgå positioner i form af fremmed valuta ud over EUR, eller i aktier, råvarer, optioner eller afledte finansielle instrumenter, med mindre disse anvendes til risikoafdækning eller likviditetsstyring
- DLR ønsker endvidere en forsvarlig gearing på markedsområdet.

De besluttede risikoniveauer er præciseret i bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser.

DLRs risikorapportering vedrørende fondsbeholdningen foregår løbende, så ledelsen kan følge med i den aktuelle risikoudvikling og, på baggrund af denne, tage stilling til eventuelle tiltag.

Renterisiko

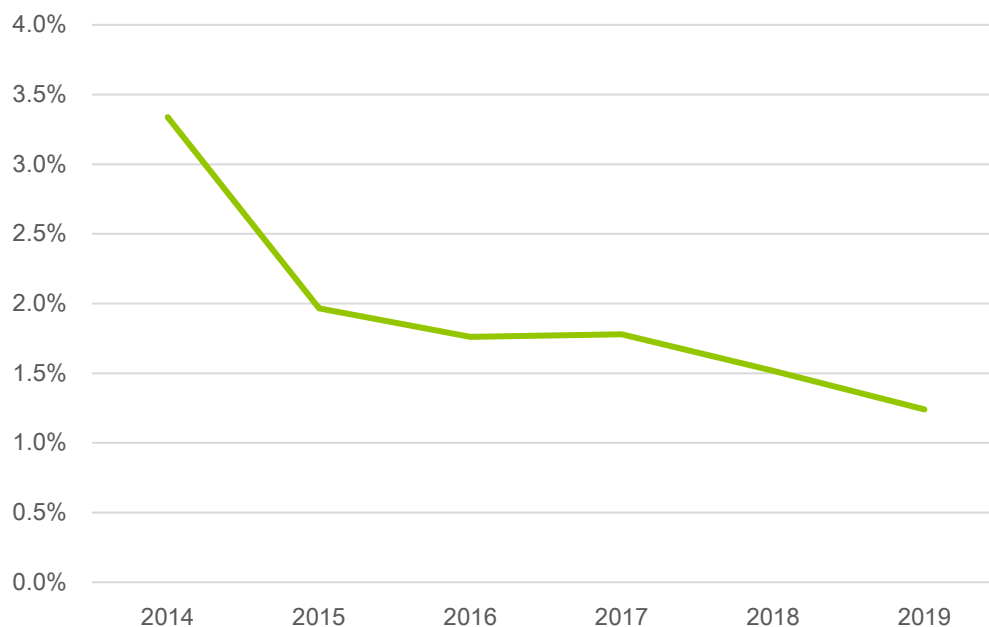
Renterisikoen er defineret som størrelsen af tabet som følge af en positiv eller negativ et-procentpoints parallelforskydning i rentestrukturen, dvs. kursreguleringen ved ændring i markedsrenten på et procentpoint. DLRs finansielle risici er særligt knyttet til renterisikoen på fondsbeholdningen samt renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter, der (typisk) vil have modsat fortegn i forhold til renterisikoen på fondsbeholdningen. Herudover er DLR bl.a. udsat for kreditspændrisiko.

DLR har fastsat grænser for renterisikoen i forbindelse med fondsbeholdningen og de udstedte gældsinstrumenter, så renterisikoen samlet set fastholdes på et lavt niveau.

DLRs renterisiko følger bestyrelsens retningslinjer for den samlede markedsrisiko, hvor renterisikoen på fondsbeholdningen skal ligge i intervallet 0-3 pct. af DLRs kapitalgrundlag, svarende til mellem 0 og 418 mio. kr.

Ved udgangen af 2019 udgjorde DLRs relative renterisiko på fondsbeholdningen 1,2 pct., jf. figur 19. Dette svarer til en kursregulering af fondsbeholdningen på 173 mio. kr. ved en ændring i markedsrenten på et procentpoint. Herudover udgør konveksitetseffekten på DLRs obligationsbeholdning 12,3 mio. kr. Dermed opfyldes retningslinjerne om, at renterisikoen inkl. konveksitetseffekten skal ligge inden for 3 pct.

Figur 19. Relativ renterisiko på DLRs fondsbeholdning

Som nævnt har renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter "modsat fortegn" af renterisikoen på fondsbeholdningen. De udstedte gældsinstrumenter repræsenterer en låneoptagelse, der ligger uden for det specifikke balanceprincip i forbindelse med långivningen. Renterisikoen, der udgør minus 49 mio. kr., på disse gældsinstrumenter medfører, at DLRs samlede renterisiko inklusiv konveksitets-effekt reduceres til 1,0 pct. af kapitalgrundlaget svarende til 136 mio. kr. ultimo 2019.

DLR besidder en væsentlig beholdning af obligationer. Beholdningen består primært af AAA-ratede danske børsnoterede realkreditobligationer (RO, SDO og SDRO) samt en mindre mængde statsobligationer.

Renterisikoen på beholdningen af obligationer med varighed op til et år udgør 80 pct. af den samlede renterisiko, ud til to år udgør renterisikoen 85 pct., og ud til fem år udgør renterisikoen 92 pct. af den samlede renterisiko. Renterisikoen på beholdningen af obligationer med varighed på mere end fem år udgør 8 pct. af den samlede renterisiko.

Kreditspændsrisiko

Kreditspændsrisikoen kan defineres som risikoen for kurstab som følge af lavere kreditværdighed på en modpart eller på eksponeringer mod instituttet selv. En lavere kreditværdighed på en modpart kan opstå som følge af eksempelvis højere risiko for default. Kreditspændet opgøres som spændet til en risikofri rentekurve.

DLRs bestyrelse har fastlagt en maksimal grænse for DLRs kreditspændsrisiko på 350 mio. kr. Ultimo 2019 udgjorde kreditspændsrisikoen på DLRs obligationsbeholdning 196 mio. kr.

Valutakursrisiko

Valutakursrisikoen udtrykker risikoen for tab som følge af ændringer i valutakursen. Som følge af det specifikke balanceprincip har DLR reelt ingen valutakursrisiko.

Valutarisikoen opgjort efter Finanstilsynets valutaindikator 2 må ifølge lovgivningen højst udgøre 0,1 pct. af kapitalgrundlaget.

Ved udgangen af 2019 udgjorde DLRs valutakursrisiko 0,003 pct. af kapitalgrundlaget.

Aktiekursrisiko

DLR placerer generelt ikke midler i aktier, bortset fra sektoraktier. Ved udgangen af 2019 bestod DLRs aktiebeholdning af unoterede aktier i VP Securities A/S, e-nettet A/S og Landbrugets Finansieringsinstitut A/S.

DLRs aktierisiko efter skat udgjorde 3 mio. kr. ultimo 2019.

Aktier optages ligeledes til dagsværdi. Såfremt dagsværdien ikke kan måles pålideligt, måles disse dog til kostpris eventuelt med fradrag af nedskrivninger.

Tabel 17. DLRs eksponeringer i aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen (e-nettet)

Type (mio. kr.)	Eksponering pr. 31.12.2019	Driftspåvirkning i 2019
Sektoraktier	36	14
Andre aktier og kapitalandele	-	-
I alt	36	14

Modpartsrisiko

For at kontrollere og reducere DLRs tabsrisiko på grund af modparters misligholdelse af deres betalingsforpligtelser over for DLR, foretages der kvartalsvis en overvågning af finansielle modparters betalingsevne i henhold til politik og retningslinjer for DLRs eksponering mod pengeinstitutter, som er fastlagt af DLRs bestyrelse.

DLRs direkte tabsrisiko på finansielle modparter er som udgangspunkt begrænset, da modpartsrisikoen i det væsentligste udgøres af garantistillelse for låntagere. Denne garantistillelse er subsidær i forhold til låntagers personlige gældsforpligtelser og panteretten i ejendommen.

Herudover placerer DLR, ud over en begrænset ramme på 50 mio. kr., udelukkende likviditet i pengeinstitutter, der som minimum er ratet BBB/A-2 af S&P, ligesom den maksimale løbetid for aftaleindskud er 30 dage. I Danmark er kun fire pengeinstitutter ratet på dette niveau - Nordea, Danske Bank, Jyske Bank samt Nykredit Bank.

Der udarbejdes løbende eksponeringsopgørelser med de enkelte pengeinstitutter med henblik på en vurdering af DLRs modpartsrisiko vedrørende finansielle modparter, i overensstemmelse med bestyrelsens retningslinjer.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i DLR er bl.a. risikoen for, at DLR ikke vil kunne overholde sine betalingsforpligtelser samt risikoen for manglende funding og opfyldelse af gældende lovkrav. DLRs likviditetspolitik og tilknyttede retningslinjer, hvori de nærmere rammer for styringen af likviditeten er fastlagt, er fastsat af DLRs bestyrelse.

På baggrund heraf har direktionen videreformidlet de videre rammer for styringen af likviditeten i DLRs organisation. Det er i politikken fastlagt, at DLRs risikoprofil på likviditetsområdet skal være lav, hvilket bl.a. skal ses i lyset af DLRs overholdelse af balanceprincippet.

Risikoen for at lide et tab som følge af, at den aktuelle likviditetsbeholdning ikke er tilstrækkelig til at dække de aktuelle betalingsforpligtigelser, er for DLR yderst begrænset. Årsagen er, at DLR overholder det specifikke balanceprincip, hvor betalinger på ydede lån og udstedte obligationer følger hinanden nøje (match-funding). Der er således en 1:1 sammenhæng mellem det lån, som låntageren optager i DLR, og de obligationer, som DLR udsteder for at finansiere lånet. Generelt indebærer balanceprincippet, at DLR i det væsentligste kun påtager sig en kreditrisiko som led i sin udlånsvirksomhed.

I henhold til DLRs retningslinjer på likviditetsområdet har bestyrelsen fastlagt rammerne for likviditetsstyringen. I retningslinjerne fremgår bl.a., at langt hovedparten af DLRs fondsbeholdning skal placeres i danske stats- eller realkreditobligationer, ligesom beholdningen skal være diversificeret på udsteder og fondskoder. Herudover skal DLR have tilstrækkelige trækingsmuligheder i pengeinstitutter og være pengepolitisk modpart i Nationalbanken. DLRs bestyrelse har herudover fastlagt, at likvide midler skal placeres i pengeinstitutter underlagt dansk lov. Der kan i hvert enkelt pengeinstitut maksimalt placeres indlån svarende til 25 pct. af DLRs kapitalgrundlag, dog maksimalt 35 pct. af pengeinstituttets kapitalgrundlag. Likviditeten og behovet herfor følges løbende og er med DLRs særlige forretningsmodel som realkreditinstitut primært koncentreret omkring kvartalsudløb, hvor der udarbejdes særskilt rapportering herom. DLR udarbejder endvidere årligt en ILAAP-rapport (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process). ILAAP'en godkendes af DLRs bestyrelse, før den indsendes til Finanstilsynet.

DLRs likviditetsrisiko vedrører mere konkret primært risikoen for, at DLR ikke kan fremskaffe likviditet til forretningens løbende likviditetsbehov til bl.a. betaling af renter og udtrækninger til obligationsejerne, udbetaling af lån samt drift af DLR.

DLR har fastsat følgende indikatorer for en potentiel likviditetskrisesituation:

- Manglende afsætningsmuligheder for DLRs obligationer

- Store restancestigninger
- Store stigninger i tab og nedskrivninger

LCR

LCR-kravet medfører, at andelen af højkvalitets likvide aktiver (HQLA) til enhver tid skal overstige nettolikviditetsudstrømningen for de kommende 30 dage. DLR har i sin egenskab af SIFI-institut siden 1. oktober 2015 skullet opfylde LCR-kravet med 100 pct. DLR har internt fastsat et minimumsniveau for overholdelse af LCR på 110 pct.

I lighed med andre danske realkreditinstitutter kan DLR i forbindelse med LCR-beregningen udelade visse realkreditrelaterede pengestrømme. Dette forudsætter, at DLR opfylder et LCR-gulvkrav, således at DLR til en hver tid skal have likvide aktiver svarende til 2,5 pct. af DLRs samlede realkreditudlån.

DLR havde ultimo 2019 en LCR uden gulvkrav på 601 pct. og en LCR med gulvkrav på 249 pct.

Realkreditinstitutterne skal fremadrettet, som følge af nye EU-regler om realkreditobligationer (covered bonds), også have aktiver til at dække et krav om ekstra sikkerhedsstillelse (Overcollateral requirement – OC-krav). OC-kravet træder i kraft medio 2022. Finanstilsynet har i den forbindelse udarbejdet en ny model for likviditetstillæg for realkreditinstitutterne, der på sigt forventes at erstatte realkreditinstitutternes LCR-gulvkrav med et mere individuelt og risikobaseret søjle II-likviditetstillæg. Søjle II-likviditetstillægget skal indberettes i en observationsperiode fra 31. december 2019 og frem til ikrafttrædelsen af de nye EU-regler om covered bonds, herunder OC-krav.

NSFR

I maj 2019 blev EU-Kommissionens forslag til et NSFR-krav (Net Stable Funding Ratio) som et af flere elementer i CRDV/CRR2-pakken endeligt godkendt. Ikrafttrædelsestidspunktet for NSFR er fastsat til medio 2021.

NSFR stiller krav om, at såkaldt tilgængelig stabil finansiering skal være lig med eller større (minimum 100 pct.) end den nødvendige stabile finansiering. Tilgængelig stabil finansiering (*Available Stable Funding, ASF*) opgøres ud fra instituttets passivside på balancen. Jo kortere restløbetid et passiv har, desto mindre stabil

finansiering (ASF) vurderes passivet at bidrage med. Nødvendig stabil finansiering (*Required Stable Funding*, RSF) opgøres ud fra instituttets aktivside på balancen. Jo mere likvidt et aktiv er, desto mindre stabil finansiering er instituttet nødt til at have for at finansiere det, og jo lavere er RSF-faktoren.

NSFR-kravet indeholder en undtagelsesmulighed for "indbyrdes afhængige" aktiver og passiver, der opfylder en række specifikke betingelser, bl.a. at de har samme løbetid såsom eksempelvis danske realkreditlån og dertilhørende realkreditobligationer med samme løbetid. Det indebærer, at realkreditobligationer og realkreditlån tildeles en ASF-faktor hhv. en RSF-faktor på 0 pct. Det undtager i praksis realkreditlån og udstedte realkreditobligationer fra NSFR-beregningen. Desuden anerkendes den danske "refinansieringslov" (§ 6 i Lov om realkreditlån og realkreditobligationer mv.), således at kortere realkreditobligationer, der finansierer lån med længere løbetid og opfylder refinansieringslovens krav, også kan undtages.

DLR opgør løbende NSFR, hvor kravet til tilgængelig stabil finansiering er minimum 100 pct. sat i forhold til tilgængelig stabil finansiering. Ultimo 2019 havde DLR en NSFR på 181 pct.

IKKE-FINANSIELLE RISICI

Operationelle risici

I DLR er operationelle tab defineret som tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller fejl som følge af eksterne begivenheder. Operationelle risici dækker jf. risikotaksonomien over følgende tre former for risiko:

- Operationel risiko
- Compliancerisiko
- IT risiko

DLRs bestyrelse har derfor fastlagt politikker og retningslinjer for operationelle risici og forsikringsmæssig afdækning med det formål at reducere DLRs risici mest muligt.

DLR arbejder løbende på at minimere operationelle risici ved bl.a. at udarbejde kontroller, autorisationer, nødprocedurer, "back-ups", forretningsgange, automatiske opdateringer, beredskabsplaner mm., ligesom DLRs compliancefunktion medvirker til at minimere operationelle risici. Ydermere udformes på relevante områder procesbeskrivelser, som giver instrukser om arbejdsgange samt redegør for områdets ansvarsfordeling. Disse tiltag medvirker til, at DLR efterlever de eksterne såvel som interne krav.

Da DLR derudover må betragtes som en relativt "enkel" forretning med få produkter og forretningsområder, vurderes DLR samlet set at have beskedne operationelle risici.

DLR opgør sit kapitalkrav i forhold til operationelle risici ved basisindikatormetoden. Risikoeksponeringen i forbindelse med operationelle risici er i den forbindelse opgjort til ca. 2,4 mia. kr. svarende til et kapitalkrav ved 8 pct. på 190 mio. kr. pr. 31. december 2019.

Der er i DLR etableret forretningsgange vedrørende løbende opsamling og håndtering af operationelle hændelser. Alle operationelle hændelser, der har eller kunne have medført omkostninger, der overstiger en fastsat grænse, rapporteres

til DLRs direktion og den risikoansvarlige, og DLRs risikoudvalg orienteres. For større tab sker der rapportering til DLRs bestyrelse på det førstkomende møde. Generelt konstateres et relativt lavt antal operationelle hændelser i DLR, når der tages hensyn til antallet af sager, der årligt behandles.

Forsikringsrisici

Som et led i bl.a. at håndtere operationelle risici har DLR fokus på muligheden for at forsikre DLR mod hændelser, der kan true virksomhedens selvstændighed i forbindelse med krav, faktiske skader og erstatningspådragende handlinger eller undladelser.

DLR er indstillet på at holde ubetydelige tabsrisici for egen regning og risiko. Ubetydelige tabsrisici er risici, hvor forsikringspræmien og omkostningerne til administration ikke antages at ville stå på mål med et muligt tab.

It- og cyberrisici

DLRs forretning er i vid udstrækning baseret på it-systemer, herunder såvel DLRs egne it-systemer som samspillet med andre eksterne it-systemer, som for eksempel elektronisk tinglysning, VP Securities og betalingssystemer i pengeinstitutter.

DLRs it-strategi

Direktionen fastlægger DLRs it-strategi, der godkendes mindst én gang årligt af bestyrelsen. DLRs forretningsmodel forudsætter, at der løbende kan foretages de nødvendige tilpasninger i DLRs it-systemer.

DLRs it-strategi er baseret på anvendelse af moderne og velafprøvet teknik. DLR udvikler selv de strategiske systemer for realkreditudlånet, mens perifere systemer baserer sig på indkøbte standardssystemer, der afvikles på en windowsbaseret platform.

It-risici

DLR udarbejder en årlig risikovurdering på it-området, som identificerer og beregner en række risici på it-området. Der er etableret en række sikringsforanstaltninger til forbyggelse af driftsforstyrrelser, forskellige former for katastrofesituationer samt cybertrusler.

Driftsforstyrrelser imødegås gennem forebyggende foranstaltninger, herunder procedurer for kvalitetssikring, ændringsstyring og vedligeholdelse af dokumentation, samt problemløsning og procedurer for udbedring af skader, omkobling mv. Endvidere benyttes driftscentre på to adresser, således at en alvorlig hændelse i det ene driftscenter ikke kan få afsmittende effekt på det andet.

Katastrofesituationer forårsaget ved for eksempel brand eller vandskade søges primært undgået gennem veltilrettelagt fysisk sikring og overvågning af DLRs bygninger, tekniske installationer og it-udstyr.

Katastrofer forårsaget af digitale hændelser søges undgået gennem beskyttelse af systemer og data via adgangskontrol, beskyttelse mod vira og overvågning af netværkstrafik og andre kontrolprocedurer vedrørende brugeridentiteter og brugeradfærd.

Der foreligger derudover beredskabsplaner og procedurer for nødsituationer, der omfatter skadebegrænsende tiltag, etablering af midlertidige løsninger og genetablering af permanent løsning.

Der er således etableret beredskabsplaner, såfremt DLRs it-systemer bliver ramt af alvorlige hændelser, der medfører, at de digitale systemer ikke vil være tilgængelige i kortere eller længere perioder. Målsætningen for DLRs beredskabsplan er, at de forretningscentrale funktioner kan reetableres og afvikles fra alternative driftslokationer inden for 48 timer efter, at en beslutning om at iværksætte it-beredskabsplanen er truffet. Der er ligeledes etableret forretningsmæssige beredskabsplaner.

Samlet vurderes det, at DLRs it-sikkerhed og beredskabsplaner medvirker til, at risikoniveauet for DLRs forretningsmæssige anvendelse af it må betegnes som lavt, og risikoen for tab som følge af it-risici må vurderes som meget begrænset.

Cybertrusler

I den årlige risikovurdering på it-området behandles og risikovurderes aktuelle trusler fra forskellige former for cyberangreb, hvor kriminelle aktører ved hjælp af it-værktøjer forsøger at forstyrre eller få uautoriseret adgang til data, systemer, digitale netværk eller digitale tjenester. DLR henter blandt andet sine informationer om cybertrusler fra Center for cybersikkerhed, Nationalbankens årlige

”Generic Threat Landscape report” samt informationer fra Europol formidlet gennem Finans Danmark.

Det er den generelle vurdering, at truslen fra cyberkriminalitet mod den danske finanssektor er høj. Selv om der ikke har været registreret konkrete hændelser i DLR med effekt på hverken tilgængeligheden af it-systemer eller fortroligheden af data, er det vurderingen, at cyberangreb må betragtes som sandsynlige for DLR og som en risiko, der skal være stor fokus på, og som løbende skal reduceres i form af nødvendige sikringsforanstaltninger og ressourcer. DLR er bevidst om sådanne trusler og udbygger løbende sikringsforanstaltningerne på dette område ud fra en risikobaseret tilgang.

Outsourcing

DLR anvender outsourcing som led i den it-mæssige drift. Outsourcing er nært overvåget i henhold til Finanstilsynets særskilte bekendtgørelse herom, ligesom der er udarbejdet særskilte retningslinjer for outsourcing. Risikoen vurderes hermed at være begrænset.

Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering

Det er en central del af DLRs ansvar at forebygge og modvirke, at DLR bliver misbrugt til finansiel kriminalitet.

Styrkelse af rammer og samarbejde på tværs

DLR arbejder løbende med at forbedre forebyggelsen af finansiel kriminalitet, så indsatserne afspejler den risiko, der indgår i DLRs forretningsaktiviteter. I 2019 er DLRs risikoscoringsmodel tilpasset, og DLR arbejder fortsat på at forbedre de interne kontroller. DLR indarbejder ny lovgivning og følger udviklingen i tendenser inden for eksempelvis hvidvask af midler, som stammer fra kriminelle aktiviteter eller terrorfinansiering. Samtidig forebygger DLR finansiel kriminalitet gennem både deltagelse i branche- og organisationssamarbejde og et aktivt samarbejde med myndighederne, bl.a. ved at medvirke til udarbejdelse af Finanstilsynets hvidvaskvejledning og en kommende branchestandard for kundekendskabsproceduren (KYC).

Finans Danmarks Hvidvask Task Force offentliggjorde i slutningen af 2019 sin rapport. I rapporten er blandt andet nævnt seks adfærdsprincipper. DLR vil i løbet 2020 arbejde med de seks adfærdsprincipper.

Medarbejdernes rolle i forebyggelsen

DLRs medarbejdere spiller en vigtig rolle i kampen mod finansiel kriminalitet. Der er dagligt fokus på at forebygge finansiel kriminalitet, og DLR indberetter om mistænkelig kundefærd og mistænkelige transaktioner til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK).

DLR arbejder løbende med at sikre, at medarbejderne besidder tilstrækkeligt kendskab til de krav, der er på området for finansiel kriminalitet. Det sker bl.a. gennem obligatorisk uddannelse for de relevante medarbejder.

Følgende politikker og forretningsgange sætter rammen for DLRs arbejde på området:

- Politik for risikostyring på hvidvaskområdet
- DLRs "Risikovurdering på hvidvaskområdet"
- Forretningsgang om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og terrorisme.
- DLRs whistleblower-ordning

Styringen af arbejdet

DLRs direktion har udpeget et hvidvaskansvarligt direktionsmedlem, hvis ansvar det er at sikre ledelsesmæssig forankring af og fokus på forebyggende foranstaltninger mod finansiel kriminalitet i DLR i samarbejde med DLRs hvidvaskansvarlig.

Behandling af persondata

Med EU's Persondataforordning (GDPR), der trådte i kraft i maj 2018, blev den eksisterende lovgivning for persondata strammet. GDPR fastlægger reglerne for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger, og stramningen gælder blandt andet en udvidelse af de registrerede personers rettigheder. DLRs politik på området fastlægger de overordnede rammer og

principper for, hvordan DLR behandler persondata, herunder indsamler og opbevarer disse, så de registrerede personer til enhver tid er sikret et højt beskyttelsesniveau. Alle medarbejdere medvirker til at sikre, at de grundlæggende principper for god databehandlerskik efterleves i DLR.

Som led i opfyldelsen af den nye persondataforordning har DLR udpeget en DPO (Data Protection Officer). DPO'ens rolle er blandt andet at underrette og rådgive organisationen og de ansatte om databeskyttelse. Derudover er det DPO'en, som skal underrettes, hvis de ansatte oplever eller har mistanke om brud på datasikkerhed.

DLR arbejder løbende på at sikre en hensigtsmæssig beskyttelse og forsvarlig behandling af personoplysninger. Medarbejdere i DLR har været igennem et internt uddannelsesforløb for at få kendskab til de nye regler og DPO-funktionen i organisationen. Herudover arbejdes der løbende med at gennemgå både it- og fysiske processer med henblik på at sikre et højt beskyttelsesniveau.